DÉPOT LÉGAL
LE DIRECTEUR GÉRANT

NĂM THỨ 11 — SỐ 1124 — 十一年九月十八日 — NGÀY THỨ NĂM 21 OCTOBRE 1937

GIÁ BÁO: MỖI SỐ 0$04
TRONG NƯỚC: Một năm 6$00 — Sáu tháng 3.10 — Ba tháng 1.60
PHÁP VÀ THUỘC-ĐỊA PHÁP: Một năm 7$00 — Sáu tháng 3$50
NGOẠI QUỐC: Một năm 11$00 — Sáu tháng 6$00
Báo và đăng quảng-cáo xin trả tiền trước.

TIẾNG-DÂN

Chủ-nhiệm kiêm chủ-bút: HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ: thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY
Số 123, đường Bông-Ba, HUẾ
Điện-thoại số 82 — Danh giây thép: TIENGDAN HUẾ
Quản-lý: TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

> Học mà không biết suy nghĩ, thì lâm lạc.
>
> (Khổng-Tử)

LẠI MỘT ĐỀU NGUY HIỂM TRONG HỌC-GIỚI

(Học mà không biết suy nghĩ)

TIẾNG DÂN một số trước, có bài «học mà không biết chọn» cho là đều nguy hiểm trong học giới. Nay ký giả xin chỉ thêm một đều nguy hiểm trong học giới ta hiện thời, trông cho phần đông chú ý là: Học mà không biết suy nghĩ.

Không kể những kẻ vô phúc không có cái may mắn được ôm vở tới lui các nhà trường 5, 7 năm, được mài miệt trong những pho sách nầy, bộ truyện khác, mang lấy cái nạn «mù chữ» như phần đông con em nhà nghèo ở xứ ta; chỉ nói riêng một phường được hưởng cái thú đi học như mấy người, được mang cái tên là người có học, mà tựu trung có kẻ thông, có kẻ dốt, có người đáng liệt vào hàng thông thái, có bác học 5, 10 năm mà đọc một câu sách dề dề, cắt nghĩa không rành, viết một bức thơ hay một cái đơn thông thường mà ở trong loài cái đuôi bất thông ra; đồng là người có học mà thu hiệu khác nhau là vì cớ gì? Theo như ký giả nhìn nhận mà không lầm thì chỗ khác nhau đó chỉ là «biết suy nghĩ cùng không biết suy nghĩ» mà rẽ ra hai đường, chớ không có gì lạ.

Vì sao? Học, không phải bắt chước theo mà lời nói việc làm của kẻ khác; cũng là cong lưng đọc những chữ in trên mặt sách mặt giấy mà gọi là học. Học, cần có trí suy nghĩ cùng đi kèm một bên. Người xưa nói «học cho rộng» 博學之 thì tiếp nói «nghĩ cho kỹ» 審思之; mà cụ Khổng cũng đã chỉ rõ đều nguy hiểm về sự học không nghĩ: «học mà không nghĩ thì lầm lạc» 學而不思則罔.

Ấy vậy mà trong học giới ta ngày nay về lối học quốc văn, có nhiều kẻ muốn kéo phường hậu sanh vào đường nguy hiểm «học không nghĩ» đó, rõ là một sự quay ngược bánh xe trên đường học giới phát triển vậy.

Hiện trong học giới quốc văn có nổi lên cái phong triều «xu hướng về lối học dề hiểu». Theo như phần đông nhận chỗ «dề hiểu» đó:

1/ Phàm văn bài hay sách vở, viết rành tiếng mẹ đẻ là dề hiểu mà có xen chữ Tây chữ Tàu vào là khó hiểu.

2/ Viết văn ngắn ngắn, từng câu một, như trẻ con học nói, là dề hiểu; nếu câu văn có ý tứ, mạch lạc chiếu ứng có hơi dài một tý, là khó hiểu.

3/ Cứ kể con cá con kê, như con sen đi chợ về học chuyện cho bà chủ nghe, là dề hiểu; còn có pha màu khoa học, triết lý đôi chút là văn khó hiểu.

Theo lối dề hiểu đó, tức là muốn cho người đời sanh ra mà hiểu 生知 không đợi học nữa, chưa nói đến dùng trí suy nghĩ nữa, tưởng trên đời không có dân tộc nào có cái học dề dàng như thế; mà quả có thế thì trên đời cũng không cần có trường học, có thầy giáo và sách vở gì nữa cả, vì người dề ra tức là hiểu mà không đợi học nữa kia.

Ký giả nói thế, không phải nói trong làng văn học không có thứ văn dản dị đơn sơ, dề hiểu, song ít nữa cũng có học nhiều ít mà sau mới hiểu; nếu buộc nhà văn viết văn mà tùy theo trí hiểu của mỗi người thì thứ văn đó tưởng không có giá trị gì là văn, mà trên đời không có cái gì gọi là học cả.

«Học mà sau mới biết chỗ thiếu», ai muốn hiểu mà không chịu học, hay học mà không chịu suy nghĩ, rõ là một đều lầm to.

X.

Số người chết vì dịch tả vẫn cứ tăng lên mãi!

Tính đến ngày 11 Octobre, số người chết vì dịch tả ở Bắc kỳ tăng lên đến 1.916 người!

Khắp các nơi Hải-dương, Haiphong, Hà-đông, Việt-trì, Thái-bình, Nam-định, không đâu không có người chết!

Ở Hanoi, nội trong ngày 14 Octobre có hơn 20 người mắc bệnh ấy, chết hết 10 người, mà phần nhiều là ăn mày nghèo khổ.

Chính phủ đã cho tiêm thuốc ngừa trước bệnh nầy mà vẫn còn lan rộng.

CHUYỆN ĐỜI

Hàn-lâm-viện hay là gì gì viện?

Nhờ bạn đồng nghiệp Trùng-cầu mà nhiều người trong nước mới được biết rằng khi Thượng-Chi tiên sinh từ giã báo quán Nam phong mà vào kinh thành Huế, không những ngài đã nhận cái trọng trách lập ra bộ Quốc dân giáo dục, mà ngài còn lãnh phần việc lo tổ chức một viện hàn lâm cho nước Việt nam, cũng như viện hàn lâm của Pháp do Richelieu thiết lập có bốn chục nhà «bất tử», hoặc như viện Hàn lâm Goncourt, hoặc Mallarmé mới thành lập chẳng hạn.

Ý kiến tổ chức một viện Hàn lâm như thế, lẽ tất nhiên phải được hoan nghênh, nhứt là đối với dân tộc Việt nam ta là một dân tộc hàm chuộng sự học. Nhờ có viện Hàn lâm sắp tổ chức, mà văn học nước nhà sẽ được khuyến khích, chúng ta sẽ thấy xuất hiện càng nhiều người ra công bồi bổ cho nền học thuật nước nhà.

Nhưng nói đến việc lập một Hàn lâm viện Việt nam, ta cần phải giải một chỗ ngộ nhận.

Đối với những ai đã quen với cái tên «hàn lâm viện» Pháp, do Richelieu lập, hoặc Hàn lâm viện Goncourt v. v...., thì nói chuyện lập Hàn lâm viện Việt nam, họ không lấy gì làm lạ. Vì ở Việt nam mình chưa có thứ ấy. Nhưng đối với phần đông mà mình nói chuyện Hàn lâm viện Việt nam, họ sẽ cho là lạ và có lẽ họ còn nói mình muốn bịp họ chăng. Vì họ đã biết — và mình cũng phải công nhận như vậy — rằng hiện ở nước Việt nam ta cũng đã sẵn có một Hàn lâm viện và các nhân viên viện hàn lâm ấy lại không những kể số 10, số 40, như ở Pháp mà kể đến số trăm ngàn... Kể mỗi lần ta nghe gọi: «quan nghè», tức đó là Hàn lâm cung phụng, Hàn lâm đãi chiếu, Hàn lâm biên tu, Hàn lâm trực học... có phải là ông «hàn lâm viện» rồi. Vậy thì còn ngờ gì mà lập viện Hàn lâm nữa?

Họ lấy làm lạ cũng phải. Vậy nên phải nói cho họ biết tuy rằng 2 chữ «hàn lâm» 翰林 mà ta thường nghe đó vẫn có nghĩa là «rừng bút», là chỗ văn học, nhưng vì cái tên dụng rộng quá nên nó đã mất cả nguyên nghĩa của nó. Hàn lâm viện của ta hết phải là cái rừng bút, cái chỗ văn học, mà nó đã thành một thứ quan hàm. *Rồi vì thế mà những người học giỏi đỗ ông cống ông nghè mà được sung vào viện Hàn lâm thì đã đành, mà cho đến những người làm việc quan hoặc người khác không mấy khi cầm đến cây bút, mà có thế lực, có tiền bạc cũng mua được chức Hàn lâm. Thành ra hàn lâm có nhiều hội viên quá!*

Vì vậy nên mình tưởng nếu ở ta mà muốn lập một cái hội như Hàn lâm viện Pháp, thì đừng kêu nó là hàn lâm viện mà người ta có thể lầm. Tốt hơn là phải đổi cái tên nó ra Văn học viện hay gì gì cho khác với cái tên Hàn lâm mà người đã nghe quen kia.

Cái ý kiến đó, người đã có trách nhiệm tổ chức hội văn học cho nước Việt nam tưởng không nên bỏ qua.

Lạc-nhân

Trận lụt ở tỉnh Rạch-giá

Theo báo «Saigon», trận lụt trong Nam vừa rồi, có tỉnh Rạch-giá bị hại rất nhiều.

Nhà cửa đường sá bị ngập. Ruộng đất bị nước chiếm đi 65 000 mẫu. Số người đói khổ 50.000 người. Tính thiệt hại hơn 4 triệu bạc!

Thế là khắp ba kỳ, bác trời già chẳng chừa nơi nào không hại tới.

> *Những ai đủ ăn đủ mặc, hãy tưởng tượng cảnh đồng - bào bị lụt ngoài Bắc ra thế nào!*
>
> *Trời lạnh này mà không nhà cửa, không áo cơm, thê thảm không đợi nói!*

Quốc-Tế Liên-Minh

(Tiếp theo)

III) Cách tổ chức bên trong của Quốc liên

Tánh chất của Quốc liên ra thế nào chúng ta đã nói rõ trên kia rồi, bây giờ hãy tiến lên một bước mà xem cách tổ chức bên trong của Quốc liên ra thế nào. Bên trong Quốc liên đại khái chia làm ba bộ. Chủ yếu nhứt là cuộc Đại hội, Viện Hành chánh và Sảnh Bí thơ. Ngoài ra còn nhiều cơ quan phụ thuộc khác và hai cơ quan độc lập nữa là Quốc tế Lao động, Quốc tế Pháp đình. Mối quan hệ ở giữa các cơ quan ấy quá chừng phức tạp, không dễ gì giải thích đâu. Có nhiều người tỷ Quốc liên như một nước dân chủ, Đại hội là cơ quan lập pháp của chánh phủ, Viện Hành chánh là tòa nội các, Sảnh Bí thơ là các bộ của Chánh phủ, còn Quốc tế pháp đình là cơ quan tư pháp. Nhưng thực ra bao nhiêu quyền lực Quốc liên đều lọt vào tay những Liệt cường để thao túng Viện Hành chánh. Vì thế cho nên có người lại tỷ cách tổ chức Quốc liên như lối tổ chức của một chánh đảng. Đại hội là đại biểu đại hội của đảng, Hành chánh viện là cán bộ của đảng, là ban chấp hành ủy viên chiếm cả quyền lập pháp, quyền hành chánh, còn Đại hội chẳng qua chỉ có cái tiếng là cơ quan tối cao mà thôi. Cách tổ chức các cơ quan của Quốc liên ra thế nào? Đại lược như sau nầy:

Đại hội. — Theo lệ thường, Đại hội mỗi năm khai hội một lần, ngày khai mạc thường gặp về tháng chín. Mỗi nước hội viên phái ba người xuất tịch, nhưng quyền biểu quyết thì chỉ có một phiếu thôi. Chức quyền của Đại hội thì quá rộng, nhưng trọng yếu nhứt là quyền thông quá cho hội viên mới vào hội, quyền cử người gánh vác việc phi thường nhậm ở Viện Hành chánh, quyền chỉ thị và khảo hạch công việc của Hành chánh.

Ở Đại hội, vì số người tham gia quá đông mà lại có nhiều vấn đề giải quyết cho nên phải cắt việc giao cho sáu ủy viên hội tự chuyên thảo luận: 1· Ủy viên hội pháp luật, 2· Ủy viên hội tổ chức. 3· Ủy viên hội tài binh, 4· Ủy viên hội dự toán, 5· Ủy viên hội xã hội, 6· Ủy viên hội chánh trị.

Những án nghị quyết của Đại hội, có người nói, đều dùng nguyên tắc nhứt trí mà thông quá (nghĩa là ai ai cũng phải thông quá một lần) đấy là vì Quốc liên không phải một chánh phủ tối cao cho nên đối với các vấn đề trọng yếu không thể lấy đa số mà thông quá được, mà phải cưỡng bức các nước hội viên khác phục tùng làm theo, nhưng đối với vấn đề lặt vặt không trọng yếu mấy thì lại dùng lối «đa số» mà thông quá.

Viện Hành chánh. — Chức quyền của Viện Hành chánh xem thấp hơn chức quyền của Đại hội, nhưng thực ra nhứt thiết sự hoạt động của Quốc liên đều do Viện Hành chánh. Mỗi năm khai thường hội ba lần về độ tháng giêng, tháng 5 và tháng 9. Cách tổ chức của viện Hành chánh, đã trải qua nhiều phen thay đổi. Ban đầu qui định 5 người phụ trách việc thường nhậm (do Anh, Nhựt, Mỹ, Pháp, Ý đảm nhậm), và 4 người phụ trách việc phi thường nhậm, hợp cộng lại là 9 người. Nhưng đến năm 1922 số người gánh việc thường nhậm tăng đến 6 người, đến năm 1926 tăng đến 9 người, đến năm 1933 lại tăng đến 10 người, nhưng về sau Nhựt Đức thối xuất Quốc liên, còn Tô Nga lại vào, thành thử số người đảm đương công việc ở Viện Hành chánh hiện giờ có đến 14 người hơn.

Bí thơ sảnh. — Đại hội và Viện Hành chánh là cơ quan quyết định chánh sách của Quốc liên, còn công

(Xem qua trang 3 cột 1)

Cao Triều dịch

Định số lương ít nhất ở Trung-kỳ

Ngày 27 Septembre, quan Khâm-sứ Trung-kỳ có nghị định định số lương ít nhứt của thợ thuyền và các người làm việc ở các sở công nghệ, nhà buôn về năm 1937 như vầy:

Tỉnh	Đàn ông	Đàn bà	con nít
Thanh-hóa	0$14	0$10	0$08
Nghệ-an	0.12	0.09	0.07
Hà tịnh	0.15	0.11	0.08
Quảng bình	0.12	0.09	0.07
Quảng-trị	0.16	0.12	0.08
Thừa-thiên	0.17	0.12	0.07
Tourane	0.20	0.15	0.11
Quảng-nam	0.13	0.09	0.07
Quảng-ngãi	0.15	0.11	0.09
Bình-định	0.20	0.15	0.11
Phú yên	0.18	0.14	0.08
Khánh-hòa	0.22	0.16	0.11
Ninh-thuận	0.20	0.16	0.09
Bình-thuận	0.15	0.12	0.08
Kontum	0.25	0.18	0.12
Pleiku	0.25	0.18	0.12
Saomáthuột	0.25	0.18	0.12
Ban-Domet	0.22	0.18	0.12
Dalat	0.25	0.20	0.12

Số lương ít nhất, nghĩa là không được trả dưới số lương đã định ấy.

Dư luận đối với việc lấy đất đền hai bà Trưng làm nghĩa địa

Hiện ở Bắc-kỳ, dư luận đương sôi nổi về việc Hội-đồng thành phố xin xén đất đền Hai Bà để làm nghĩa địa nhà chung.. Thân hào có làm đơn phản đối ấy cho viện Dân biểu can thiệp nên ông viện trưởng Phạm-huy-Lục có bức thơ đưa lên quan Tổng sứ Châtel bày tỏ việc ấy.

Các báo ngoài Bắc có đăng bức thơ ấy trên đại ý nói đền Hai Bà đối với dân tộc Annam là nơi thiêng liêng của quốc dân sùng bái, đền ấy đối với dân tộc Annam cũng như nhà bà Jeanne d'Arc ở Domrémy đối với dân tộc nước Pháp... Đoạn giữa có kể mấy đều bất tiện về sự lấy đất để tự làm nghĩa địa, có những lời tuyên ngôn của quan cố Toàn quyền Paul Beri ngày 8-4-1887 nói không bao giờ xâm phạm đến phong tục của dân Annam, và kết luận: một chánh sách như thế, theo như lời nhà đại chánh trị Jaurès thì chỉ sanh những mối thù ghét và phiền lòng cho chánh phủ Bảo hộ, mà mong quan Thống sứ nhận biết rằng hội đồng thành phố đã làm một đều lầm lỗi, và ngài là người am hiểu tánh tình phong tục Annam, sẽ nhận những tình ý kính trọng và chân thực...

Đọc bức thơ trên, ai là người Annam tất công nhận dư luận phản đối việc lấy đất đền Hai Bà tức là chánh đáng. Nhưng phải lấy làm lạ, trong hội đồng thành phố Hanoi cũng có người Annam, sao lại có cái đề nghị lạ đời, đến nỗi khêu mối dư luận như thế. Mà đáng chú ý hơn nữa là trong phái phản đối nầy, có cả người bên giáo nữa. Xem đó đủ thấy công lý ở trong lòng người, mà nhà đại chánh trị Pháp, tất không khi nào chuyên ý đến đề nghị, trái với dân ý như chuyện xén đất đền Hai Bà nói trên.

TRUNG — NHẬT CHIẾN-TRANH

Nhật-hoàng hạ sắc đình chiến thiệt chăng?

Quân Tàu thắng trên nhiều mặt trận

TÀU ĐÃ LẤY LẠI ĐƯỢC HUYỆN NINH VỰ

Thái nguyên, 15-10 — Hồi 4 giờ chiều ngày 13-10, quân Tàu đã lấy lại được huyện Ninh vũ thuộc tỉnh Sơn tây giết chết mấy chục quân Nhật. Tàu cũng có hơn 10 người bị thương.

QUÂN TÀU CÔNG KÍCH TẠI MẶT TRẬN THÁI NGUYÊN

Thái nguyên, 15-10 — Hôm 13-10, quân Tàu thừa thắng đuổi đánh quân Nhật. Sáng sớm hôm qua, quân các mặt hiệp lại tổng công kích, có mấy chục chiến phi ở trợ chiến, phá trận tuyến quân Nhật ở gần Nguyên bình, cướp được rất nhiều súng ống. Quân Nhật bị chết nhiều không kể xiết.

Một đội quân khác của Tàu cũng giết hơn 2000 quân Nhật.

Đồng thời đội bắt lấy quân của Tàu tiến đánh quân Nhật ở Đại ngưu điểm, cắt đứt đường hậu quân của Nhật.

KHÔNG QUÂN TÀU HOẠT ĐỘNG

Nam-kinh, 15-10 — Hôm 13-10, không quân Tàu ném bom xuống các trận địa quân Nhật ở Nguyên bình và Hướng huyện. Quân Nhật vô tình không kịp phòng bị, hoảng hốt chạy trốn tán loạn. Phi cơ Tàu ném bom trúng khắp các chỗ trọng yếu của Nhật, phá hủy hầu hết, lại bắt được 34 cỗ chiến xa của Nhật.

Thượng-hải, 16-10 — Tại mặt trận Thượng hải, hồi hôm 13-10, đại đội phi cơ Tàu công kích quân Nhật một trận kịch liệt.

QUAN BINH TRONG TÒA LÃNH SỰ NHẬT NHÌN NHẬN QUÂN NHẬT BỊ THUA

Thượng hải, 15-10 — Quan binh trong tòa lãnh sự Nhật, cùng hôm trước đây tiếp các nhà báo, có nói rằng: quân Nhật ở vùng La điểm, Lưu hàng không ngờ quân Tàu phản công, nên bị tổn hại rất lớn, không thể tiến triển được.

ĐÃ ĐỐT CHÁY 37 636 THI THỂ QUÂN NHẬT ĐỂ CHỞ VỀ NƯỚC

Thiên-tân, 16-10. — Trong mấy hôm nay, quân Nhật bị thua to tại mấy mặt trận. Vừa mới đem từ các mặt trận đến Thiên-tân 37 636 thi thể quân Nhật, hiện đã đốt cháy ra tro, bỏ vào hòm, bí mật chở về nước Nhật.

LẠI 50 000 QUÂN NHẬT BỊ THƯƠNG CHỞ ĐẾN CAO-LY

Thượng-hải, 14-10. — Nhật đã lập tại Hàn-thành ở Cao ly một doanh trại riêng chứa những binh sĩ Nhật bị thương. Hiện đã đem phần nữa tức là 50 000 quân, Nhật bị thương đến doanh trại ấy.

TÀU CÓ THỂ ĐƯƠNG ĐẦU VỚI NHẬT TRONG VÒNG 10 NĂM

Hương-cảng, 15-10. — Không tướng Ny, Tổng trưởng bộ Tài chính Trung-hoa, vừa của nước Âu-châu về Nam kinh, tuyên bố rằng hiện nay Tàu đã có đủ tiền để chi phí vào cuộc chiến tranh. Đánh nhau trên 10 năm thì Tàu có khi không đủ tiền, nhưng dưới 10 năm thì Tàu có đủ để đương đầu. Trong cuộc chiến tranh nầy tất sẽ có nhiều nước khác giúp Tàu.

Không cần nói rằng tin đồn Đức vậy, ý giới Nhật là một tin đồn sai. Đức không bao giờ bỏ vì một nước thông trọng chữ ký ở hòa ước và tự xâm phạm đến nước một cách bất công, còn Ý thì đang bận việc trị an ở Ethiopie, một nước ở Phi châu mà mới chiếm được.

Chính phủ Ý cũng cải chính tin nói Ý sang Nhật.

(Xem qua trang 4 cột 1)

https://tieulun.hopto.org

VĂN VĂN

Khóc Hoàng-sa

PHỤ LỜI TIỂU-DẪN

Hoàng sa xa trạm, là trạm xe gần chỗ ở tôi trước mười mấy năm.

Lúc xưa tôi ở Quảng châu phiêu lưu khốn khổ, phải làm nghề bán sách.

Một ngày kia tôi mang sách tới nhà ga Hoàng sa, chợt có khách trên xe lửa xuống, thời chia tờ quảng cáo bán sách ra. Sách có gì đâu? Chỉ những bản: « Việt-Nam sử bình »; « Tân-Việt-Nam » vân vân.

Khách trên xe xuống, nhiều người mắng rằng « chúng chẳng ham xem sách người Âu người Mỹ, chứ sách người « vong quốc Việt-nam » mà ai xem làm gì! » Cũng trong bọn khách đó, có một người vừa ở xe lửa xuống, dợ lấy tờ quảng cáo của tôi, đọc đến câu:

« Nhu hào nhiễm lễ, nguyên vi cách mệnh chi tiên phong.

Nhật mộ đồ công, phần tâm nay tiêu cái hận tuấn ».

(潮產染禮, 固爲革命之先鋒.
日暮途窮, 反作吹簫之後用).

Người ấy đọc đến câu ấy, trên mặt hiện ra vẻ mười phần kính trọng, bắt tay tôi, nói với tôi rằng: « Mời ông về nhà tôi, cho mẹ tôi gặp mặt, mẹ tôi rất ham những việc hào hiệp đời xưa, thường ngồi hay kể chuyện hào hiệp xưa cho con nghe ».

Tôi nghe thế, theo lối Quảng-đông, xin hỏi quí tính danh, người ấy trả lời cho tôi rằng: họ Chung, tên Thiết-Sinh, lại nói thêm rằng: « Tên ấy là mẹ tôi đặt cho tôi ». Tôi ngẫm nghĩ hai chữ « Thiết Sinh », có ý nghĩa là « thẳng sắt »; bà mẹ đặt tên cho con mà đặt chữ « Thiết Sinh » chắc bà mẹ không phải là phường chân yếu tim thường. Tôi liền xếp sách sách theo anh Chung về nhà. Vừa vào tới thềm, thời thấy một bà già ở trong nhà ra, trạc tuổi chừng ngoài sáu mươi, đầu tóc đã nửa đen nửa trắng, nhưng cặp lông mày và đôi tròng mắt còn hiện ra vẻ tinh anh khẳng khái của một bậc nữ-trượng-phu. Bà liền hỏi Chung:

« Mấy có duyên phước gì mà gặp được người khách lạ ấy? » Bà vừa nói vừa chú ý vào mặt tôi. Anh Chung thưa:

Người nầy là người bán sách ở trạm xe Hoàng sa, mẹ ạ. Bà liền bảo tôi trao mấy bản sách cho bà xem, bà vẫn thông hiểu Hán văn, vừa thấy những chữ «Việt Nam sử... Tân Việt nam...» v. v., thời trên sắc mặt đã hiện ra vẻ kích thích, bảo anh Chung giắt tay tôi đưa vào chỗ ngồi đặc biệt, nống trà và bảo tôi kể lai lịch sử dĩ đến ở Quảng-đông cho bà nghe. Tôi kể rõ tâm sự đầu đuôi, đến đoạn cuối cùng, tức là cái hiện trạng hoàn cảnh buộc tôi làm tên khốn cùng bán sách dạo, cùng anh em lưu lạc... Bà liền bảo: « Hiện bây giờ, tôi không có gì giúp các anh, nhưng tôi có một căn nhà trống để dạy học trò; học trò tôi chẳng bao nhiêu, tôi thu lại một gian, còn một gian để dung cho các anh ở ngủ ».

Tôi lúc đó, hiện có anh em hơn vài chục người, chưa có đường sinh nhai, xúm nhau ở một căn nhà mướn, tiền ăn đã không đủ, mà phòng thuê lại quá đắt, nghe lời bà nói, hoan hỷ lạ thường, cúi đầu trước mặt bà, xin nhận lời ngay và kéo tất thảy anh em vào ở nhà bà (1) mà việc ăn cũng thấp thoáng phải phiền lụy đến bà; nhiều lúc bà phải bán đồ nữ trang cho mình tiêu đỡ; trót hơn mười năm, người nước ta phiêu lạc qua đó, chẳng người nào không vào nhà bà.

Bà họ Chu tên chữ là Bá-linh, số nhà của bà có biển đề ở ngoài cửa rằng: «Hoàng sa-nhân hậu-lý, Chu-thị-nữ quán».

Hoàng-sa từ lúc đó, thành ra Đan-nhiệm thôn thứ hai của tôi, mà bà Chu-sư Thái thiết là mẹ đẻ tôi sống lại.

Gần đây hơn mười năm, tôi về trong nước, mà thôn Đan-nhiệm thứ hai tôi, chẳng bao giờ chẳng lại làng ở trong óc. Mới tuần rồi đây, tôi thấy tin trên các báo: máy bay của Nhật bản xâm quá bom xuống Hoàng-sa, lương dân ở chung quanh nhà ga bị chết hơn ngàn người. Cái tin sét đánh, khiến tôi không ngăn được mối ngậm ngùi.

Ôi thôi! Nhà người con của mẹ thứ hai tôi, e cũng tan tành vì bom của Nhật! Tôi nghĩ đến đó, giọt nước mắt tôi cứ tuông! Tội tình quái nước mắt có chứng, mà lòng đau không xiết; vậy tôi có bài thơ khóc Hoàng-sa:

Hỡi ôi! Hoàng sa! hỡi ôi! Hoàng sa!
Phách mình tuy về trong nước, mà hồn mình vẫn gởi ở nhà.
Nhà tôi có bà mẹ, bậc hào kiệt trong đám quần xanh;
Nhà tôi có người em, thiệt trí hỷ ở đất phương xa.
Nhà tôi ở đâu? ở Hoàng sa.
Hỡi ôi! Hoàng sa! hỡi ôi! Hoàng sa!
Sông Châu giang ở trước mặt, là mồ liệt sĩ của Ấn độ chi na;
Thành Ngũ dương ở sau lưng, là bờ đào của bọn ta.
Non khơi, biển cách, dầu đường dặm bao la;
Máu đâu thịt nấy, vẫn xưa nay đậm đà.
Đất chưa sập, trời chưa già, cái mộng hồn đây đó, vẫn tháng lại ngày qua.
Thình lình vang tiếng sấm, bỗng chốc diễn tuồng ma!
Chợt nghe đường Quảng, Cửu, bị ngựa sắt xông pha.
Bom giặc xổ tan Nhân-hậu-lý, máu người nhuộm đỏ Châu giang hà.
Xác em ta, e cũng chôn vào đống xương vô định.
Vườn mẹ ta e cũng trở đầy những quả Đạ xoa.
Gương yêu đời vạn ác; sóng độc bể thiên tà.
Đành nhớ mẹ, mà quanh năm ngồi ngó;
Dầu thương em, mà một mực thở ra.
Máu sôi sục sục, chỉ thấy trăng trộn vàng phà!
Giọt chảy ròng ròng, chỉ nghe những súng thé, kêu loa,
Vũ trụ nầy, giang san ấy, tính làm sao sống nổi một thằng ta!
Ôi! Hoàng sa! ôi! Hoàng sa!
Quả bom ác nghiệt nọ, tội mấy thiệt không chỗ tha!

SÀO-NAM

Lời cáo phó và cảm ơn

Chúng tôi lấy làm đau đớn báo tin Thân-phụ chúng tôi là

Ông LÊ-TỰ, Cử-nhơn

Hàn-lâm-viện Kiểm-tịch, nguyên Trung-kỳ Tư-vấn hội-viên

đã qua đời ngày 8 tháng 9 năm vào hồi 7 giờ tối tại nhà tư ở làng Gia-cát, huyện Quế sơn (Faifo) và đã an-táng tại làng, ngày 10 tháng nầy vào hồi 2 giờ chiều. Hưởng-thọ 74 tuổi.

Nhiều Ngài xa, gần đã đến thăm, đưa đám và gởi tang, liễn điếu phúng, chúng tôi xin cảm-ơn.

Con là: LÊ-ÂM, Professeur au Collège de Quinhon.

LÊ-XƯỚNG, Ancien technicien du Cadastre à Saïgon (Cochinchine).

Và *tang quyến kính cáo*

Tin làng báo

Tuần báo « LA GAZETTE DE HUÉ » do ông Bùi-huy-Tín chủ nhiệm và sáng lập, đình bản mấy lâu, đến 1er Novembre sẽ tục bản. Lần nầy do ông Phạm-văn-Ký làm chủ bút.

Tòa soạn vẫn ở số 43, rue Paul-Bert Huế, và giá báo vẫn một năm 3$60, sáu tháng 1$80.

Bản báo có lời giới thiệu cùng độc giả.

T. D.

Về việc dân làm rẫy bị phạt

PHÚ-YÊN. — T. D. số 1103, ngày 2-9-37 đã đăng rỏ việc nầy. Nay được tin thêm, ngày 24 8 37, ba ông Nguyễn-khắc-Tuấn, Trịnh-Châu và Trương-tấn-Tiếp thay mặt cho dân bị phạt ấy, có kêu đơn tại quan Tuần Phú-yên mà chưa được quan trên xét xử lẽ nào. Ngày 9-10-37 ba ông ấy có gởi ra viện Dân-biểu một bức thơ và các tờ sao biên lai nhận tiền phạt của nha huyện Đồng-xuân, để nhờ Viện can thiệp

S X.

Ai muốn biết địa dư, lịch sử, v.v. của tỉnh Kontum và nhất là công cuộc thực dân của người Nam ta ở trên ấy;

Ai muốn biết tính tình phong tục của giống người Mọi: tục mê tín, cách tổ chức xã-hội vv...

Thì hãy đọc cuốn:

MỌI KONTUM

là một cuốn sách nghiên cứu rất công phu.

Giá 0$65 có bán khắp các hàng sách. Mua buôn mua lẻ hỏi tại Imprimerie MIRADOR HUẾ

Cước phí gởi sách người mua chịu.

Tại Tiếng Dân cũng có bán.

Đường sá hư hỏng và mùa màng bị thiệt hại vì trận lụt ở Trung-kỳ

Đường đứt và ngập nhiều khoảng — Mấy nghìn trước đất và đá trôi — Xe lửa trong Nam không ra được

Tourane 13-10. — Giữa ga Phước lãnh và La hai, hàng hóa và hành khách phải sang xe lửa khác.

Sông cầu 13-10. — Tại P. K. 1465 + 300 đường không đi được vì nước dâng ngập. Các cu li gởi trên xe lửa không được nặng quá 50 kilos.

Quảng trị 14-10. — Đường sá đã đi được, chỉ lại km 65 còn khó đi vì nước còn cao đến 30 phân tây.

Phan rang 14-10. — Xe đi lại được trên đường thuộc địa số 1 giữa Phan rang — Nha trang và trên đường thuộc địa số 11 giữa Phan rang — Tourcham; duy đường vào Phan thiết chưa đi được.

Sông cầu 14-10. — Con đường địa hạt số 153 còn ngập trên 2km500, và đường địa hạt số 157 ngập trên 3km trong 3 ngày nay. Ba tổng thuộc Tuy hòa có mấy nghìn mẫu tây ruộng bị ngập, làm cho mùa tháng 8 thiệt hại nhiều.

Qui nhơn 14-10. — Đường sá đi lại không được, vì ngập nhiều đoạn trên đường thuộc địa số 1: từ km 395 đến km 395 + 200 ngập cao 1 thước; từ km 396 + 850 đến km 397 + 50 ngập cao 1 thước; từ km 383 + 700 đến km 384 + 70 ngập 2m10; từ km 400 đến km 400 + 500 ngập 0m90. Đường thuộc địa số 19, tại km 8 + 100 đến km 8 + 900 ngập 0m50. Đường địa hạt số 146, nơi km 1 đến km 1 + 250 ngập 0m50; tại km 10 + 550 đến km 10 + 650 ngập 0m50.

Banméthuột 14-10. — Đường đứt nhiều đoạn ở cây số 90 và 13; cầu hư, mưa dầm dề luôn, đợi tạnh sửa sang mất độ 3 ngày mới lưu thông được.

Nha trang 14 10. — Đường thuộc địa số 1 ngập 30 phân tây, tại km 590 về phía bắc Ninh hòa; xe cộ qua lại được, song phải cẩn thận.

Qui nhơn 15-10. — Khoảng đường từ P. K. 383 và P. K. 480 trên đường thuộc địa đã đi lại được.

Nha trang 15-10. — Đường sá bị ngọn nhiều khoảng về hạt thứ ba. Có mấy cây số giữa Tourcham và Hiepmy bị ngập suốt, 150 thước đất đắp ở khoảng giữa 2 cầu Song long, song, từ km 1464 + 400 đến km 1461 + 550 bị trôi. Tại km 1410, trên 450 thước bị ngập và sụt. Giữa km 1489 đến km 1491 + 900 và giữa km 1480 đến 1464 bị đứt nhiều đoạn. Giữa Baran và Balap đứt nhiều khoảng, làm trôi 10 000 thước khối đất và 100 thước đá ba lát (ballast), làm cho chuyến xe lửa số 495 hôm 12 Octobre chậm đi 13 giờ và phải dừng lại Nha trang. Chuyến xe lửa suốt số 494 hôm 12 và 13 Octobre, từ Song mao ra Diêu trì không chạy được, và chuyến xe 494 hôm 13 Octobre ở Saigon không ra được, chờ có lệnh mới sẽ cho chạy. Tóm lại, các chuyến xe suốt chỉ chạy được từ Nha trang ra Hanoi mà thôi. Có 2 chuyến xe số 1461 và 1462 chạy từ Ninh hòa đến Hiepmy. Chuyến xe 1511 và 1510 chạy khoảng Songmao và Saigon và tất cả chuyến xe chạy đường Dalat chạy từ khoảng Krongpha và Dalat. Công việc sửa sang đường sá đã khởi công, nhưng lâu mau tùy nước rút mau chậm, song khoảng Baran và Balap có mau lắm cũng khoảng dưới 4 ngày.

Phan thiết 15-10. — 20 thước đường bị đứt ở lối Vinh hảo. Trong khoảng 5 ngày không thông thương được.

Dalat, 16-10. — Các đường sá trong tỉnh đã thông thương được. Đường từ Dohim vào Saigon cũng đã thông.

Nha-trang, 16-10.— Đường quốc hạt số 21 đã sửa xong.

Sông-cầu 17-10.— Nơi km 510 + 200 ở đường thuộc địa số 1 đã thông.

SÁCH DẠY BÀI VÀ CÁCH ĐẤU

CÔN, KIẾM

thứ ra lẻ 5 xu, thứ đã đóng trọn bộ 8 cuốn có bìa đẹp

(*Côn 0$50, Kiếm 0$50*)

Sách nầy có các bài vỡ như: Hồng-Côn, Triệu-Ô a Côn cùng các cách đấu côn hai người và giáng Côn đánh với kiếm, giáo, thương, đao v. v.

Về Kiếm thì có các bài Song-kiếm và Độc-kiếm Lê-hoa cùng Lưu-tinh-kiếm, cách giáng đấu kiếm, kiếm đấu với mọi thứ khác. Hình vẽ rất rõ nên trẻ con học cũng hiểu ngay, lại có bộ-vị rất cẩn thận. Ở xa gởi mua cả hai bộ một lượt thêm cước 0$30, gởi contre remboursement là 1$40. Mua lẻ từ một đến 3 cuốn cước thường 5 xu. Thơ mandat đề cho nhà xuất bản như vậy:

NHẬT-NAM THƯ-QUÁN

102, Hàng Gai, HANOI

Đã có đĩa Victor mới

BAN **PHỤNG-HẢO**

Cô Phùng-Há, Tư-Sang.
M.M. Năm-Châu, Tư-Ut ca nhiều tuồng mới đặc sắc.

SOCOA
—HUẾ—

ĐẠI-LÝ ĐỘC-QUYỀN
PHILIPS RADIO
VÀ
PILOT

CHÍNH-PHỦ ĐÔNG-PHÁP

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

KỲ THỨ NHÌ NĂM 1937

900.000 đồng bạc

Chia làm NĂM BỘ mỗi bộ 180 000 vé mỗi vé 1 đồng bạc, (NAM-KỲ, CAO-MIÊN, BẮC-KỲ, TRUNG-KỲ và AI-LAO). Nơi xổ định ở HANOI, và thời hạn vé trước ngày xổ 2 ngày. Các ngày xổ số sau nầy:

8 Août, 9 Septembre, 14 Octobre, 2-12 1937 và 5 [illegible] 1938

Mỗi lần có 4029 số trúng như sau nầy:

1 số trúng		4.000$	4.000$
5	»	1.000.	5.000.
60	»	100.	6.000.
360	»	50.	18.000.
3.600	»	10.	36 000.
4.029			72.000$

Có năm số lớn chung cho cả 5 bộ

Xổ tại HANOI ngày 6 tháng giêng năm 1938

1 số trúng 100.000$ 1 số trúng 40.000$
1 » » 20.000. 2 » » 10.000.

Những vé hoặc trúng hay không trúng về năm kỳ xổ của năm bộ đều được dự vào cuộc xổ chung lấy 5 lô lớn.

CHÚ-Ý: BỘ NAM-KỲ từ số [illegible] đến số [illegible] và từ số 180000 đến số 135.999 — BỘ CAO-MIÊN từ số [illegible] đến số [illegible] và từ số [illegible] đến số [illegible] — BỘ BẮC-KỲ từ số [illegible] đến số [illegible] và từ số [illegible] đến số [illegible] — BỘ TRUNG-KỲ từ số [illegible] đến số [illegible] và từ số [illegible] đến số [illegible] — BỘ AI-LAO từ số [illegible] đến số [illegible] và từ số [illegible] đến số [illegible]

LÀO = TỪ' ĐỜ'I NAY

Người ta sống ở đời cũng tỷ như loài thảo-mộc.
Thảo-mộc thiếu nước thảo-mộc khô, người năng đau ốm còn trông gì sống lâu.
Muốn trong mình mạnh mẽ sống lâu thêm tuổi; hãy dùng ngay thuốc rượu bổ:

TRƯỜNG SANH DƯỢC TỬU: SỐ 54 Thuốc rượu bổ

Thuốc rượu bổ nầy tánh chất hòa bình, đại bổ khí huyết, kiện tỳ dưỡng vị.

Chủ trị: Sĩ nông công thương, hao tổn tinh thần, khí huyết lưỡng suy, bần thần mệt nhọc, tay chân nhức mỏi. Người tuổi cao tác lớn, âm dương khuy tổn, ít ăn ít ngủ. Đàn bà kinh nguyệt không đều, đau bụng nhức đầu. Người trung niên, thiếu niên lao tâm lao lực, tửu sắc quá độ, hao kém tinh thần, hình vóc tiều tụy, trường phục thuốc rượu nầy các bịnh đều hết. Tinh thần sáng suốt.

Người không bịnh dùng thuốc rượu nầy trở nên mạnh mẽ. Tinh thần tráng kiện.

PHONG THẤP DƯỢC TỬU: SỐ 53 Thuốc rượu nhức mỏi tê bại xụi

Thuốc rượu nầy chủ trị các chứng phong thấp, thấp thấp Nhức mỏi tê bại xụi, tê bại nửa mình, hoặc bên tả bên hữu (bán thân bất toại), tay chân bại, hình khô nhục thoát đầu gối lớn ống chân nhỏ tục gọi « Hạt tất phong » hay « đau đầu vai », nhức mỏi trong gân cốt (bạch hổ tiêu huyết phong), tê bại [illegible] minh, tiểu tiện bậu bại, sống bậu bại huyết dùng thuốc nầy đuổi phong trừ thấp bổi bổ sức lực. Tóm tắt lại thuốc rượu nầy trị 36 chứng phong rất hiệu nghiệm. — Giá chai litre 1$50 Chai lớn 1$00. Chai nhỏ 0$50. Khắp các tiểu đại lý đều có bán:

NHA THUỐC **VÕ-VĂN-VÂN** THUDAUMOT

Chi cuộc: *87 Rue Paul Bert* HUẾ — TOURANE — QUINHƠN — SAIGON — HANOI — HAIPHONG

MUA BÁO ĐƯỢC BIỂU SÁCH!!

Mua một năm báo

POUR LA JEUNESSE SCOLAIRE

(học-báo ra ngày chủ nhật, riêng cho [illegible] học sinh các trường Pháp-Việt trong xứ Đông Dương)

của nhà in MAI-LINH HANOI xuất-bản

giá 4$80, được BIỂU NGAY 2$80 SÁCH của nhà Mai-Linh phát hành. Ở xa xin trả thêm 0$30 cước gởi sách biếu.

Chỉ những bạn mua năm mới được hưởng sách biếu.

Nếu nửa chừng báo không ra nữa, nhà Mai linh xin cam đoan trả lại tiền

HẠN NHẬN SÁCH BIẾU đến 1er NOVEMBRE 1937

Thơ và mandat gửi về MAI-LINH — HANOI

Giúp nạn dân bị lụt ở Bắc-kỳ

(Tiếp theo)

M. H. Ng. R. Ch., Huế		2$00
Huỳnh-văn-Trân, Hội Thể-dục Tam-quan		2.00
Ngô-tâm-Tịnh	»	1.00
Huỳnh-đôn-Đức	»	1.00
Trần-hào-Bạo	»	1.00
Trần-hòa-Bích	»	1.00
Nguyễn-hà-Nhân	»	1.00
Nguyễn-Đăng	»	1.00
Lê-tu-Trư	»	0.50
Lâm-minh-Hải	»	0.30
Phan-Hậu	»	0.30
Lê-Tượng	»	0.30
Trần-Tân	»	0.50
Huỳnh-hà-Thanh	»	0.50
Huỳnh-ngọc-Thiều	»	0 20
Nguyễn-ngọc-Ánh	»	0.50
Trần-ngọc-Tân	»	0.50
Lê-duy-Khanh	»	0 50
Nguyễn-hà-Bang	»	0.20
Hoàng-mộng-Châu	»	0.50
Trịnh-kim-Khiêm	»	0.50
Võ-Hoành	»	0.30
Lê-xuân-Hải	»	0.50
Nguyễn-Thiệp	»	0.50
Nguyễn-văn-Gị	»	0.50
La-kim-Thanh	»	0.50
Hồ-ký-Quảng	»	0.20
Nguyễn-Chức	»	0.20
Lê-minh-Chánh	»	0.50
Trương-tấn-Tiếp, Hà-bình Đông-xuân, Phú-yên ...		4.00
Ng.-bá-Đề, Quảng-ngãi, Tam-kỳ, Quảng-nam ...		1.00
Đặng-văn-Biện, Phất-nạo, Cẩm-xuyên, Hà-tịnh ...		3.00
Đặng-văn Kiểm — do —		0 50
Nguyễn-văn-Tùng, Phương-cần, Cẩm-xuyên, Hà-tịnh		0 30
Cộng		27$30
Số trước		206$45
Tổng cộng		233$95

(Còn nữa)

Quốc-tế liên-minh

(Tiếp theo trang 1)

việc Hành chánh thì do Bí thư sảnh xử lý, cho nên địa vị của Bí thư sảnh đặt một người Bí thư trưởng, một người phó Bí thư trưởng, ba người thứ Bí thư trưởng. còn số nhân viên làm việc thì quá đông, ước độ sáu bảy trăm người hơn. Vì muốn công việc không chậm, Bí thư sảnh đặt ra mười một ban: 1· Ban Chánh trị, 2· ban Kinh tế tài chánh, 3· ban Giao thông, 4· ban Hành chánh ủy viên hội và Dân tộc thiểu số, 5· ban Ủy nhiệm thống trị, 6· ban Tài binh, 7· ban Vệ sinh, 8 ban Xã hội, 9· ban Văn hóa, 10· ban Pháp luật, 11 ban Tinh báo.

Các cơ quan phụ thuộc. — Ngoài những cơ quan trọng yếu đã kể trên ra, còn có nhiều cơ quan phụ thuộc trọng yếu khác nữa. Đại ước chia làm ba thứ: một thứ tổ chức chuyên môn, bao quát cả ba cái tổ chức tài chánh kinh tế, giao thông và vệ sinh; một thứ là cố vấn ủy viên hội, còn một thứ nữa là Hành chánh ủy viên hội, như thự Tổng đốc ở Thành tự do Đân đi (Dantzig).

Các cơ quan độc lập. — Ngoài ra lại còn có hai cơ quan độc lập khác nữa: Quốc tế Lao động và Quốc tế Pháp viện. Cái trước mục đích để điều hòa sự rắc rối xảy ra giữa giai cấp Lao động và Tư bản. Cơ quan này rất mật thiết quan hệ với Đệ nhị Quốc tế. Còn cái sau cốt xử lý vấn đề pháp luật ở giữa các nước hội viên của Quốc liên, tác dụng chẳ nó chẳng qua là để trừng trị mấy nước yếu hèn.

(Còn nữa)

việc trong nước

HUẾ

Ăn uống sơ sài quá

Nữ học sinh ở kỳ thi xá trường Đồng-khánh gần đây có tiếng phàn nàn ăn uống sơ sài quá.

Các bà kiểm khán nên để ý miếng ăn cho học sinh với.

X.

Tiền trông đậu nộp vào đâu ?

Ngày 13 tháng 8 ta, có giấy quan sức cho phường Huế-an (trong thành) ngày 28 có phái trẻ về trông đậu. Lý trưởng nhơn việc đó cho nên đi rao và thâu tiền mỗi nhà 0$05 hoặc 0$10, như nhà có Trợ Pháp 0$10, có Nghè Đồng 0$10, thợ Trạch, ông hàn Vỹ v. v.

Số tiền nầy lý trưởng dùng vào việc gì?

Người dân phường H. A.

VINH

Khách trú ở Vinh đối với tổ quốc

Vừa rồi viên Bang trưởng Khách ở thành phố Vinh đã gởi một số tiền trên 8 ngàn đồng bạc ra tòa Lãnh sự Hanoi để gởi về nước giúp quốc nạn.

Số tiền nầy do các nhà thương gia góp lại hơ nhiều người ít.

P. V.

Rừng hoa Hàm-tiêu

MAY HAY RỦI

Tại nhà ga nọ, trước giờ tàu chạy thì một chàng chạy lại vội lên. Hai chàng khác đi theo, cũng vọt lên nốt. Khi tàu sắp chạy, người vọt lên trước lại vọt xuống chạy vào xách cái va-ly bỏ quên trên thềm ga. Vừa ra cái va-ly tới thì tàu mất, tàu chạy rồi!

Thầy xếp ga thấy vậy nói:

— Hai người bạn của ông mấy hơn ông nhiều, vì họ đi được.

— Không biết đó là may hay rủi, vì họ có định đi tàu đâu, họ lên đưa tôi mà thôi.

CŨNG MAY

Chiếc xe hơi vùn vụt đè một người nằm lăn ra đường. Người ngồi trong xe lò đầu ra bộ hoảng hốt. Nhưng rồi vui mừng:

— May quá!

— Sao lại may?

— Người bị thương đó là bạn thiết của tôi. Nếu đó là một thằng cha lạ mặt, chắc nó sẽ kiện rồi.

LẠI MAY NỮA

Tại một hàng cơm khách đương ngồi ăn món cháo, bỗng mấy người la:

— Bếp! Sao lại có cái ống điếu trong tô cháo?

— May quá! Ông chủ tôi sẽ mừng lắm, vì ông ta mất cái ống điếu làm ngày rồi mà nay mới tìm thấy.

QUẢNG-BÌNH

Một thằng bé hung hãn!

(Trộm cắp có đến nhà)

Làng Trà-xá, tổng Trung-quán (Quảng-bình) có thằng bé tên là Gấp Con (con trai của hương kiểm Nguyễn-Xương) mới 14 tuổi đầu mà tánh rất hung hãn. Nguyên từ ngày nó lên 10 tuổi, thường đi trộm vặt đồ vật của hà hàng xóm, rồi đem ra chợ bán mua rượu uống, cơm ăn, cũng xách đồ người ta đem quẳng nơi nọ nơi kia. Ai tìm được thì lấy lại, hoặc nói qua lớn với bố mẹ nó mà thôi, vì thấy nó nhỏ nên chưa hề bắt bớc trừng phạt gì. Chẳng dè thằng Gấp Con ngày càng lưng tinh, ngày đêm chỉ làm ăn đánh trộm để nuôi sống. Cha mẹ nó nhiều phen ngăn cấm, đánh đập, nhờ làng xóm trừng phạt mà cũng vô hiệu. Ngày mồng 2 tháng 9 ta, nó đến trộm gạo của thị Lơn đem về nấu ăn, đứa con trai của thị là Đốc tìm được, về mách lại với thị Lơn. Gấp Con tức giận, ngày mồng 3 lúc 3 giờ chiều, đem lửa đốt nhà thị Lơn cháy sạch. Làng xóm đến thì nó liền thoát! Ngày sau, mồng 5 9 ta, làng đòi đến hỏi thì nó thú nhận. Lệ hương đã đem việc trình phủ.

Ph. S.

Thần đi đâu ?

Hạ tuần tháng 8 ta, kỳ giả đi chợ, qua làng Xuân-dục nhân làng ấy làm lễ kỳ cầu, nghe đọc «tờ chức» trong có nói thần chuột, thần rắn, thần mưa gió v. v. (主鼠雀之神, 雷霆之神, 風伯雨師之神, 云云).

Ôi! Năm nào cũng làm lễ cầu bông mà năm nào cũng thấy: nơi thì bị giống chuột cắn phá, nơi thì bị gió bão cắt rụi. Có lẽ các vị thần đi vắng chăng?

Ph. Kh.

QUẢNG-TRỊ

Thầy giáo ấy đã bị đổi

Vợ thầy giáo Lê-Dâm nằm vạ tại trường Văn-qui, phủ Hải-lăng, TIẾNG-DÂN có đăng. Ngày 14-10-37 thầy ấy đã bị đổi đi một trường khác.

Rõ chuyện

QUẢNG-NAM

Chó dại! Chó dại!

Trong vòng một tháng nay, ở hạt Đại-lộc phát hiện ra lắm chó dại đã nhiều người bị chó cắn, xuống chửa tại nhà thương hoặc ở nhà chữa thuốc ngoại khoa, người tốt phước thì lành kẻ xấu số thì chết. Vậy muốn được sự chắc chắn phòng hai cho dân, không gì bằng các nhà có chó nên trói gốc lại, đừng thả chạy rong ra đường, xem thấy con nào hình dáng tiều tụy, rập mắt đỏ ngầu, hay chảy bọt mồm, không ăn uống, nên giết thịt lấp lấy. Đó là nhân cho nên đề với bọt lên trên. Còn người nào rất bị chó cắn, nếu có ý nghi ngờ, nên đi ngay xuống nhà thương mới mong cứu sống. Vì hiện nay tại nhà thương Faifoo đã có thứ thuốc tiêm bệnh chó dại, khỏi phải đi nhà thương Hoi như mấy năm về trước. Mong các quan địa hạt cùng các tổng lý, nên hiểu thị cho nhân dân biết.

Xuân Sơn

QUẢNG-NGÃI

Vì không chịu nhận dân ngụ tháp nhập, lý trưởng bị cách dịch và án 2 tháng tù

Vì chuyện họ Lê ở ấp Bình-an, làng Đê-an, tổng Hiệp thượng, huyện Nghĩa-hành, xin tháp nhập làng ấy, mà lý trưởng Phan-quang-Vinh trước vào hạng phú hộ, sau Tòa Tỉnh nghiêm xét lý trưởng nhận biên lại khác đem về phát cho dân ấp Bình-an, lý Vinh không chịu nhận, nên bị thân triện (T. D. số 1672 ra ngày 17-6-37 và số 1699 ra ngày 24-8-37 có đăng)

Vụ nầy tòa án sơ cấp Nghĩa hành kết án lý trưởng Phan-quang-Vinh 2 tháng tù phạt giam hay phạt bạc 20$ và bãi dịch.

Ngày 8 tháng 9 ta (11-10-37) tòa án đệ nhị cấp Quảng-ngãi duyệt xử y án.

P. V.

Ngọn xảo của mấy bác làng

Chúng tôi dân làng An-thơn, tổng Tịnh châu, phủ Sơn-tịnh nhờ nhà báo đăng một việc như sau nầy:

Nguyên xưa nay làng chúng tôi có lệ mỗi ba năm đấu giá công thổ. Từ trước thì hào lý trong làng bao cảnh, bao tế, ngày nằm ngồi nhà Tỉnh, Tòa mở cuộc hội đồng đấu giá công thổ, những dân nghèo chúng tôi mới được dự đấu, rất có lòng mừng. Nhưng khốn thay! bọn hào lý trong làng vì thất lợi, mới tìm cách khó khăn, trình bẩm, buộc tôi cho dân nghèo: như Phan-Khôn chỉ chịu nộp tiền đấu giá năm nay, mà không chịu nộp tiền năm khác, hương bổn Nguyễn-Đích

(Tiếp qua trang 4 cột 5)

Vì kêu xin đừng đắp đập suối Đồng-Hai

159 người có ruộng đất bị triệt đạc lại và tương hạng lên nhì nhất

QUẢNG-NGÃI. — Các điền hộ có ruộng đất thuộc mấy làng Thi phổ nhất Vĩnh-Thạnh, tổng Lại-đức; làng Thiết-trung, tổng Cẩm-đức; làng Vạn-phước, Vạn-tây, Vạn-tân, Phước Hưng, Phước-đông, tổng Qui-đức, 159 người ký đơn về điền chỉ, đến Vinh kêu xin đừng đắp đập suối Đồng-Hai và gởi một lá đơn cho việc Dân-biểu nhờ đại lên quan trên, vào khoảng tháng 2-37. Trong đơn có kể chung những ruộng đất toàn hộ 8 làng kể trên, có thể nhờ nước suối ấy thấo vào ruộng đất mùa nắng tháng 3 đến tháng 5 có 1500 mẫu, mà nước còn dư; còn mùa tháng 5 đến tháng 8, nước suối ấy để ruộng được 400 mẫu, không cần phải đắp đập dẫn thấy, mà điền hộ mỗi mẫu mỗi năm phải chịu hạn 6$75, trong hạn 10 năm.. (T. D. số 1637 ra ngày 25-2-37 có đăng).

Đợi nầy sau khi điền hộ kêu đơn, Tòa Tỉnh đã hiểu cho biết rằng: « Nhà nước vẫn không đắp đập ấy nữa, song chỉ 159 người đứng đơn, mà hô rằng ruộng đất có 1500 mẫu, là nói gian, nên cần phải xét lại ». Kế đó thấy có phái Phủ hợp với thầy Tổng về triệt đạc những ruộng đất của 159 người điền hộ có đứng đơn kêu xin ấy, và quan Phủ cứ đòi điền hộ ấy xét hỏi: ai làm đơn? ai rả bỏ đơn? người nào ký thế cho người nào? người nào điền tác không có ruộng mà cũng đứng đơn kêu?... Đòi lên đòi xuống khai cung, nên nhiều người lấy làm sợ hãi. Những ruộng đất của 159 người điền hộ ấy đạc lại xong (đã có phái viên đạc điền đạc một lần rồi, có người đã lãnh trích lục) gần đây thấy tương lên hạng nhì và hạng nhứt cả (trước kia có thứ ở hạng 4 và hạng 5), rồi bắt điền hộ đến nhà ký nhận, ai không bằng lòng ký thì bị quở, nên họ phải bớp bụng ký cần, lại còn nghe nói sẽ kết án nữa, nên có tiếng than phiền.

Vì kêu xin đừng đắp đập mà bị sự khốn khổ như vậy, nên điền hộ không ai giám kêu ca gì, chỉ biết than thân thôi!

P. V.

Báo « Sông-Hương » bị thu giấy phép

Báo « Sông-Hương » mới rồi đã bị thu giấy phép.

Nguyên nhân vì sao không rõ. Thế là trên đàn ngôn luận xứ Trung-kỳ mất một bạn đồng nghiệp.

THƠ TÍN

Ô. Ng. văn Hoan, Thanh hóa
Được mandat 1$50 đến 31-12-37 hết hạn

Ô. Ng. văn Thân, Phanthiet
Được mandat 0$60 đến 31-8-38 hết hạn.

Ô. Cao thiện Toàn, Bạch giá
Được mandat 1$00 đến 31-12-37 hết hạn

Ô. Minh, Sông cầu
Được mandat 1$50 đến 31-12-37 hết hạn.

Ô. Hoàng tử Tiếu, Du trung, Hậu lộc, Thanh hóa
Được mandat 2$ đến 31-3-38 hết hạn

Ô. Trần văn Chiêu, Parcel, Cambodge
Được mandat 2$00 đến 31-12-36 còn thiếu 2$00 xin ông gởi trả luôn với số đến 1937 cho.

Ô. Ng văn Giai, Propriétaire Faifoo
Được mandat 5$ đã hết hạn 16-6-37

Ô. Ng. tư Sô, Vinh điện, Faifoo
Được mandat 4$33 trả tiền báo Đại lý rồi.

Ô. Hoàng ngọc Sinh, Cổ hiền, Đồng hới
Được mandat 1$00 đến 31-12-37 hết hạn.

Ô. Ng. công Đạt, Long lễ, Phanri
Được mandat 3$10 đến 31-3-38 hết hạn.

Ô. Hồ văn Ba, Qui nhơn
Được mandat 11$53 trả tiền báo Đại lý rồi.

Ô. Cô đinh Quý, Chiêm sơn, Duy xuyên, Faifoo
Được mandat 2$ trả đến tiền báo từ 1-10-37.

Ô. Ngô tu Kỳ, Trường an, Đạt lộc, Faifoo
Được mandat 1$00 đến 31-12-37 hết hạn.

Ô. Trần Đức, Phước kiều, Đ ện bàn, Faifoo
Được mandat 3$00 đến 10-8-38 còn thiếu 2$00.

Ô. Tô thúc Liêng, Tài lương, Bồng sơn
Được mandat 1$00 trả đến tiền báo từ 15-4-37.

Ô. Trịnh văn Trọy, Tú mỹ, Vĩnh tức, Thanh hóa
Được mandat 5$20 đã hết hạn 31-8-37.

Ô. Lê trọng Phiên, Ecole M'lan, Dran
Được mandat 6$00 đến 30-9-38 hết hạn;

Ô. Ng quang Khâm Yên trường, Bồ đàng
Được mandat 3$00 trả đến tiền báo từ 15-10-37.

T. D

Học sinh trường luật Hanoi nên biết

Những học sinh trường luật Hanoi nên biết sớm mai ngày 23 Octobre sẽ là ngày trong thi. Vậy phải đón chuyến xe ngày thứ sáu 22 Octobre mà đi cho kịp

ĐÀN ÔNG THẬN HƯ

THUỐC LƯỠNG NGHI BỔ THẬN

của Lê-huy-Phách là thứ thuốc « bổ thận » hay nhất ở xứ này!

Thận là cơ quan bộ trọng cho sự sinh đẻ của đàn ông. Thận suy sinh nhiều chứng: đau lưng, vàng đầu, rụng tóc, mờ mắt, ù tai, thân thể đau mỏi, buồn bã chân tay, tiểu tiện khi trong khi vàng, tinh khí loãng... hoặc sinh ra mộng tinh, di tinh, hoạt tinh, nhiệt tinh, lãnh tinh, liệt dương. Các bệnh nầy đều làm tiêu đường sinh đẻ.

1) *Di tinh.* — Khi cường dương, không cần tác nào, tinh khí không tiên được, mà tiết ra.

2) *Mộng tinh.* — Khi ngủ tưởng giao hợp với đàn bà, tinh khí chảy ra.

3) *Hoạt tinh.* — Tinh khí không tiên. Khi giao hợp tinh khí ra mau.

4) *Nhiệt tinh.* — Tinh nóng.

5) *Lãnh tinh.* — Tinh lạnh.

6) *Tinh khí bất sự nan tử cung.* — Tinh khí ít rất ít, không bắn vào tới tử-cung.

7) *Liệt dương.* — Gân đàn bà mà dương không cường được.

8. *Sau khi khỏi bệnh phong tình.* — Đau lưng, rụng tóc, vàng đầu, kém thân thể đau mỏi, mệt mỏi đầu, tiểu tiện có ít vần...

Có các bệnh kể trên dùng LƯỠNG NGHI BỔ THẬN số 20 của LÊ-HUY-PHÁCH đều khỏi cả. Bệnh lâu năm tầm cũng chỉ dùng tới 2, 3 hộp để thấy hiệu nghiệm lạ thường! Giá 1$00 một hộp.

Thuốc nầy bào chế rất công phu có vị phải tầm phơi hàng tháng để lấy dương khí; Có vị phải chôn xuống đất đúng 100 ngày để lấy thổ khí. Thuốc nầy làm toàn bằng những vị thuốc làm cho thận bổ được tinh khí, cố tinh, và đặt nhất là vị « bổ của thận ». Công hiệu của thuốc nầy không phải là nhỏ vì nó giúp cho mọi người được toàn toàn như ý!

ĐÀN BÀ BẤT ĐIỀU KINH

Uống 1 hộp thuốc «Điều-Kinh» của LÊ-HUY-PHÁCH khỏi ngay

Kinh nguyệt kỳ lên tháng, khi sống tháng, hoặc 2, 3 tháng mới nành kinh một lần, hay thấy kinh 2, 3 lần trong một tháng... tức là bởi huyết mà mắc bệnh bất điều. Kinh đã không điều, sẽ sinh ra nhiều chứng: vàng đầu, ù tai, chóng mặt, mỏi xương sống, ăn ngủ không điều hòa...

ĐIỀU KINH CHUNG NGỌC số 20 giá 1$50. Riêng dùng cho các bà đã có chồng mà mắc bệnh Bất điều. Dùng một hộp thuốc nầy kinh điều ngay, lại mau có thai.

ĐIỀU KINH BỔ HUYẾT số 21 giá 1$00. Riêng dùng cho các cô chưa có chồng. Dùng một hộp thuốc nầy kinh nguyệt điều hòa, tăng thêm sức lực, khỏe mạnh luôn luôn...

LE-HUY-PHÁCH

N° 149, RUE DU COTON, 149 — HANOI

ĐẠI LÝ Ở TRUNG-KỲ. — Thanh hóa: Thái Lai Tỉ Route Bến thủy. Vinh: Sinh Huy 20 phố ga. Huế: Văn Hóa. 20 Paul Bert. Qui Nhơn: Trần văn Thăng Av. Khải định. Quảng-Ngãi: Lợi-Hưng Route Coloniale. Khatrang: Ng. đình Tuyên Tailleur tonkinois. Tuy-hòa: Ng.-v-Thiều. Dalat: Nam Kim dược phòng. Phan-rang: Bonnet Tô-con. Phanri: Ích công-thương-cục. Faifoo: Châu-Lâm, 101, Pont Japonnais. Pleiku, Thái quang Khanh. Và khắp các tỉnh lớn Trung, Nam, Bắc. Aldac, Cao-mên đều có đại lý cả.

THI TỪ TÙNG THOẠI

MINH-VIÊN

(Tiếp theo)

DỊCH: Con thảo với cha mẹ,
Lòng cha mẹ thế nào?
Lo con không tự lập;
Trọn đời chim dưới ao.
Đông nam có hòn đảo,
Một rừng tự anh hào.
Lưu lạc được đến đây,
Ngàn vàng giá trị cao.
Ý ấy dâng tuổi già,
Lòng thảo sâu biết bao?
Sớm chiều lo cơm cháo,
Chưa phải đền công lao.
Ta cũng đối hướng chúc,
Chén thọ mừng tiệc đào.

XXXIV

« Biết chữ nhiều mối lo 識字多憂患,(1) văn tự lụy người, xưa hay ngăm mối oán khái ấy, chợ đến đã vì cái cớ văn tự, đày ra ngoài đảo hoang, góc biển, nhốt trong khám kín, mà cái đây « văn-tự » làm lụy đó, vẫn dăng dính mãi, không chịu rời ra, cứ theo bó buộc đến trọn đời, há không phải qui thằng bét người biết chữ ấy ru?

Tôi ra đảo mấy tháng, gởi thơ về nhà, có phụ 4 bài thơ. Nhân đó sanh ra lắm đều chi tiết. Rồi là cái họa kiếp chữ Hán:

Bốn bài thơ:

1/ Cùng bà đầm:

Vô duyên gia tác cưỡng sanh phụ.
Tân khổ lao lao độc tự liên,
Trung qui tàn phiến cung khách soạn
Lãng du phi tận điền y tiền,
Phong hầu tái ngoại ưng hư thoại,
Hóa thạch sơn đầu bất kỷ niên.
Cượng bả nhân sầu vấn minh nguyệt.
Vân tăng vũ đố kỷ hồi viên.

無緣嫁作狂生婦
辛苦勞勞獨自憐
中饋頻煩供客饌
浪遊費盡典衣錢
封侯塞外應虛話
化石山頭不記年
強把閒愁問明月
雲情雨妬幾回圓

DỊCH: (4 bài nầy đều dịch « lục bát » và gởi cả bài dịch ngay lúc ấy):

Rất ro khéo gặp chồng kh ùng,
Nhọc nhằn nhiều nỗi, cam lòng đắng cay.
Trong nhà khách khứa liền ngày,
Bao nhiêu tiền bạc, một tay tiêu xài.
Phong hầu ra việc nói chơi,
Đã trông chồng nọ, một đời đã xem.
Sầu riêng hỏi thử trăng rằm,
Mây mưa ghen ghét, mấy năm lại tròn

2/ Cùng 2 đứa con nhỏ:

(Đứa con gái đầu mới 6 tuổi, đứa sau, tôi bị bắt tháng 2 mà nó tháng 7 mới sanh, kể tháng 8 thì tôi bị đày ra Côn lôn. Nay đọc bài thi nầy, không ngăn được nước mắt, vì 2 trẻ đều bỏ giá mà đi sang thế giới khác cả! đứa lớn được 1 trai, châu hiện ở với tôi, cho đi học):

Thê tuyệt thông thông biệt nhĩ tình,
Nhứt tài lục tuế nhứt sơ sanh,
Hài đề chi tánh tri tư phụ.
Giáo dục tiền đồ nhứt ấy khanh,
Nữ học tân triều thông quốc ngữ,
Tiểu đồng cựu khúc thiệu gia thanh,
Ủy tình khởi tiết chân nam tử,
Quân khán Trưng gia tỷ muội hàng.

妻絕匆匆別爾情
纔六歲一初生兒
孩提性知思父辭
教育前程望遠期
女學新潮通國語
舊曲紹家聲
慰情豈必眞男子
看羽飛來姊妹行

DỊCH:

Vội vàng rẽ bước ra đi,
Đứa vừa sáu tuổi, đứa thì mới sanh.
Nhớ cha trông ngất trời xanh,
Giạy nuôi nhờ có mẹ lành gắng công.
Bằng nay quốc ngữ học thông,
Tiếng nhà may nối tiêu-đồng khúc xưa. (2)
Chưa trai thì gái cũng vừa,
Chị em Trưng nữ tiếng giờ còn thơm.

3/ Cùng anh em chú bác:

Thanh sơn tam diện chẩm bình trù.
Nhứt đái Lô-hà nhập hải lưu.
Chư phụ chư huynh cư tự địa,
Mồ khưu mồ thọ thiếu niên du.
Nhứt chi tự tín liêu sào ổn,
Vạn lý na kham hạc mộng sầu.
Đa thiểu khứ thời tân thực quả,
Khả vô tùy cản ngạo hàn thu.

青山三面繞
一帶盧某
山前
水邊
日邊
枕
人居
平海
少紀
年
萬
夢
多
少
無
事
鶴
鳥
鳴
林
樹
信
巢
時
鳴
地
遊
感
桂
秋
可

DỊCH:

Đồng bằng núi dựng ba bề,
Sông giăng một giải chảy về biển đông
Anh em chung ở một vùng,
Còn kia rừng nọ, xưa cùng vui chơi.
Ở chim một nhánh thảnh thơ,
Hay đâu giấc hạc, vẩn trời xa trông.
Bao nhiêu vườn quả mới trồng,
Sương thu ngạo nghễ lẽ không cây nào?

4/ Cùng các bạn và học trò:

Thông nhất hà sơn đại hữu nhân,
Phong triều hướng phục hấp lai tân.
Thiên gian quảng bạ môn trung sĩ,
Vạn thọ tri hoa vũ hậu xuân.
Diễn cổ thanh trung hồ tây mộng,
Thương kỳ ảnh hạ tập quan thân.
Nhi kim nhứt biệt vô tiêu tức.
Trường đoạn Côn lôn hải khiếu thần.

海
內
何
況
山
復
度
花
中
下
到
者
大
國
門
開
時
無
海
有
來
中
後
聲
官
清
嘯
人
新
士
奉
夢
神
見
此

風
千
萬
濱
南
面
鶴
鄉
朝
數
日
今
斷
影
一
道

DỊCH:

Non sông tốt, nhân vật nhiều,
Lại đua nhau rước phong triều mới
Học trò nhà c ửa ngàn gian, [sang.
Muôn hoa quả trổ sau lần mưa xuân. (3)
Giấc mê, trống gọi tỉnh dần (4)
Dưới cờ thương học, quan thâu dập
Mà nay tin tức vắng hiu. [dìu.
Góc trời tiếng sóng chín chiều rượt
(Còn tiếp) đau.

1) Tô-đông-Pha có câu thi 人生識字多憂患.

2) Tiêu-đồng là cái đưa của ông Thái Ung đời Hán truyền cho con gái là Thái vân-Cơ.

https://tieulun.hopto.org

Cuộc Trung-Nhật

(Tiếp theo trang 1)

QUÂN NHẬT KÉO VÀO QUI-TUY...

Thượng-hải, 15-10. — Tại trận tuyến Bắc-bình Tuy-viễn, sáng hôm 15-10 quân Nhật vừa mới kéo vào Qui-tuy (tức Qui-hóa, thủ phủ tỉnh Tuy-viễn).

... VÀ CHIẾM NƯƠNG-TỬ-QUAN

Thượng-hải, 14-10. — Những đội quân Nhật đang kéo sang tỉnh Sơn tây do đường xe lửa Chánh-định — Thái-nguyên, vừa mới chiếm được Nương-tử-quan là một cửa ải ở bờ cõi hai tỉnh Hà bắc và Sơn-tây

NHẬT HOÀNG HẠ SẮC BÌNH CHỈ CHIẾN TRANH ?

Thượng-hải, 15-10 — Có tin rằng trong trận địa quân Nhật vừa phát hiện một bức thơ của hội «Hiệu đính hữu chí bản Nhật gửi cho các tướng sĩ Nhật ở Tàu. Thơ ấy đại khái nói ngày 4-9 Thiên hoàng sự tới nghị hội lâm thời có phát biểu lời các nói Nhật bản vì nền hòa bình quốc tế, nên lập tức đình chỉ chiến tranh, lấy thái độ trung chánh hòa hiệp đối ngoại quốc giao thiệp, thực hiện hòa bình của Đông Á.

Thơ ấy lại nói : Hiện hay tay đã đánh nhau mà chưa tuyên chiến là vì Thiên Hoàng phản đối chiến tranh.

Cuối cùng thơ ấy khuyên các quân lính trong thành với Thiên hoàng mà triệt quân ngay.

DƯ LUẬN NHẬT YÊU CẦU KẾT THÚC GẤP CUỘC CHIẾN TRANH

Thượng-hải, 15-10 — Báo giới Nhật tỏ ý hoài nghi về chánh sách dụng võ của phái quân phiệt Nhật.

Báo Đông kinh tân văn viết : Đánh nhau lâu không lợi cho Nhật mà cũng không phải là phúc cho Á đông. Nếu có thể được, thì dợi việc chiến tranh ở Thượng hải tạm yên, rồi tự Nhật bản đứng thế đoạn ngoại giao mà kết thúc cuộc chiến tranh...

Các báo khác cũng tỏ ý bất mãn về quân Nhật bị nhọc sức mà không thành công, tại bị các nước chỉ trích...

THỦ TƯỚNG NHẬT TRIỆU PHÁI TRUNG HÒA RA CHỦ TRƯƠNG VIỆC NƯỚC

Đông kinh, 15-10 — Sau khi Tổng thống Mỹ đọc bài diễn văn tỏ rõ thái độ Mỹ, thái độ bài xích Nhật của các nước có phần nhiệt liệt thêm. Nhật tuy bề ngoài vẫn ra vẻ trấn tĩnh, nhưng dân tình bên trong nổi lên phản đối dữ. Bởi thế nên Thủ tướng Konoye phải triệu phái Trung hòa ra giành vào việc nước để đẹp yên lòng phẫn khích của dân.

NHẬT DỰ BỊ ĐỐI NGA

Thượng-hải, 15-10. — Theo tin ngoại quốc thì từ ngày 10-10, quân Nhật Mãn ở giọc đường Trung đông ngày đêm xây đắp chiến hào. Mãn châu lý đã thành như mục địch của quân Nga ; quân Nhật cho là đến lúc cần phải bỏ nơi ấy. Hiện quân Nhật Mãn ở biên giới đường rất nghiêm rất gấp.

CHÁNH GIỚI LUÂN ĐÔN BẤT BÌNH VỀ VIỆC MÁY BAY NHỰT CÔNG KÍCH XE HƠI CỦA SỨ QUÁN ANH

Thượng hải, 13-10. — Nói về việc máy bay Nhật công kích 2 chiếc xe hơi của sứ quán Anh, bản thông các chánh thức của Anh nói rằng khi thấy máy bay Nhật bay tới, Trung-úy Murray ra hiệu, 2 chiếc xe đều dừng lại, mấy người trong xe lập tức leo xuống tránh vào trong đám ruộng ở đường. Có hai chiếc máy bay Nhật bay xuống thấp lối 300 thước, như thế thì phi công Nhật nhìn rõ màu cờ trên xe được, không biết sao họ còn công kích.

Chánh-giới Luân-đôn cũng tỏ ý bất bình, vì hợp cho rằng xe của sứ quán Anh đi có cho quân Nhật hay trước, như vậy mà còn xảy ra vụ này thật là quái gở, cho nên họ tin rằng nó có thể trở nên một vụ lôi thôi rất nghiêm trọng.

Báo giới Nhật cũng cho rằng việc này xảy ra thật đáng tiếc, vì đều có đàng phương pháp ngoại giao mà điều đình giải quyết được sớm, nó cũng làm cho mâu xung đột giữa Anh với Nhật thêm khẩn trương.

BIỂU TÌNH BÀI NHỰT Ở LUÂN ĐÔN

Luân-đôn, 14-10. — Chúa nhựt tới đây, đảng Lao động Anh đã tổ chức một cuộc biểu tình rất lớn tại công viên Trafalgar động phản đối «hành động dã man của Nhựt ở trên đất Tàu».

Nhiều lãnh tụ, yếu nhơn trong đảng và các liên đoàn lao động, trong số có ông Atlee, cầm đầu phe phản đối tại Thời-dân Nghị viện, sẽ đăng đàn lên án thái độ và thủ đoạn vô nhơn đạo của quân lính.

Vài chuyện lạ

Phải chăng «Cây đũa thần tiên» ?

Ba nhà bỏ sự ở Kratz (Áo) Gindert, Talhofer và Pinkert mới rồi có cho các nhà báo biết cái máy của họ đã phát minh rất tài tình, làm cho các vật bị đặt trước mặt nó; đều biến đến mất.

Không gì hơn là các nhà bỏ sự chế ra ba tia sáng khác nhau, nhưng mà khi hiệp lại, lại có đặc tính như thần tiên đó : cây cối, người các vật... cái gì cũng phải biến với nó

Trong lúc đem ra thử, các nhà bỏ sự làm cho khán giả ngồi đã lâu mà không ai thấy ai, và xung quanh hội như một vùng không trung vậy. Bơn một cây đèn sáp cháy đỏ ra, chỉ thấy có ngọn lửa lơ lửng giữa trời, không thấy cây nến

Ông già 104 tuổi không có vợ

Ông John Stadden ở miền Bampton (Anh-cát-lợi) mới đây đã ăn mừng được 104 tuổi. Thiệt quả một ông già từ nhỏ đến lớn trung thành với chủ nghĩa độc thân : không có vợ con gì cả.

Ký vậy ! hãy nghe ông nói :

« Vì muốn an nhàn, nên tôi không ưa người vợ.

« Vẫn biết các cô gái ngày nay giải phóng hung, có đều vậy mà các cô không ai nấu ăn được như mẹ tôi ».

Stadden là nhà mỹ thuật Ông vẽ tài điêu khắc, công làm ra các thứ đồ quyền, lại là tay thiện nghề về đờn violon.

Các bàn đồ khắc trên gỗ của ông hiện tại các nhà thờ Anh, Mỹ có nhiều.

Một người nếu đi du lịch thế giới chẳng cần gì vé tàu

Sir Basil Zahareff, một tay anh chị trong làng triệu phú, thế mà bấy lâu vẫn không ai biết. Nay nhờ có Robert Neumann viết về khoảng đời ông ta, mới rõ hội buôn Vickers do ông ta làm chủ, từ 1914 đến 1918, đã làm ra :

4 chiếc tàu thiết giáp, 3 chiếc tuần dương lớn, 55 chiếc thủy đỉnh, 62 chiếc phóng ngư lôi, 3 chiếc tuần dương phụ, 2328 khẩu súng đại bác, 100.000 khẩu súng cối xay, 5500 chiếc máy bay.

Lợi tức của công ty ấy lên đến 3 milliards 400 triệu quan ! mà 167 phần trăm của số đó chỉ về phần ông ta.. Số của đó nằm dấy các nhà băng. Bởi vậy Basil Zaharoff có đi du lịch chắp thế đời chơi, chả cần gì bỏ trong tài một quyển « sổ » nào !

Tư bản như thế mới là tư bản !

Nuôi heo dưới tàu

Cách nuôi heo dưới tàu ở mặt biển xung quanh Úc-châu, hiện rõ là chuyện mới. Đã có 2 người canadien mua vài chiếc tàu, rồi nuôi đến mấy trăm con heo, cho tàu từ đảo nầy đến đảo kia kiếm đồ cho nó ăn, đến chừng heo lớn lại đem bán.

Họ làm giúp vòng Úc-châu thì đã có một mớ lợi to !

Cái xứ dân có phước nhứt

Bà không nộp thuế, mà mỗi năm còn được lãnh phụ cấp, có nơi xứ nào đáp như vậy ? Có. Ở ta, mỗi lần đến mùa thuế, các bậc lý chăm lo lắm dân chúng và bành hạ đã lắm, nghe chuyện nầy, phải cho là nơi tiên cảnh.

Cảnh nầy chính là cảnh dân tỉnh Alberta (Bắc-mễ-đại — Mỹ) đấy. Mỗi năm, không phải nộp thuế gì cả, lại toàn thể dân có số hoa lợi chính phủ cấp cho 375 quan Sang sướng chưa nói gì nữa !

Bên Âu châu, có một xứ được như thế là xứ Thụy-sĩ, xứ nầy có đất công, hàng năm không nộp thuế mà còn được chia lợi.

Bên thế giới, xứ nào cũng vậy, hết có ai xin xỏ làm gì ? khi cụ giết người sẽ vô dụng, mọi người đều hết tay nhau như anh em một nhà. Cái ngày ấy ở đâu?

— BÍCH LÀ —

RCA

Máy hát VICTROLA
Máy hát COLUMBIA
Máy hát DOUGLUS

là 3 hiệu máy tốt nhất.
Xin hỏi Catalogue nơi bản hiệu

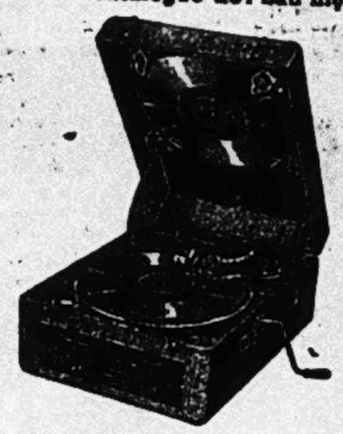

ĐẠI - LÝ :
LÊ-VĂN-TÀI
62 -.- rue Georges Guynemer -.- 82
SAIGON

Rượu - Chổi Hoa - Kỳ

Sinh-đồ, Tê-thấp, Tập-võ, Sai-gân tím-tịt, Chảy-máu đứt-tay, Cảm-hàn cảm-thử, Sổ-mũi hắt-hơi, Đau-xương đau-mình, sáng dậy đau lưng thoa điều kiến hiệu.

Muốn mua hỏi ở các nhà Đại-lý bán thuốc PHÒNG-TÍCH «CON-CHIM».

SỰ BÍ MẬT CỦA SỨC KHỎE

Bất bao nhiêu bệnh sinh ra chỉ vì máu không được trong sạch thay không đủ chất bổ.

Máu nếu có rất nhiều chất độc, chạy qua khắp cả thân thể, tất đều làm cho đau đớn, khó tiêu, đau đớn mình mẩy gân cốt, đau lưng thận, đau bàng quang, đau dạ giấy, đau tử cung đậy tủ, bệnh đau ngoài da.

Máu không đủ chất bổ, làm cho người yếu đi, thân thể không có đủ sức khỏe để giữ cho vi trùng khỏi một ngày một nhiều thêm ra, sinh ra bao nhiêu bệnh tật.

Máu thật trong sạch và có rất nhiều chất bổ, đó là sự cần nhất để làm cho ta được khỏe mạnh. Phiền nỗi ngày nay ở trên đời lắm sự vui chơi, vì vậy mà hay nhọc mệt, thiếu máu, mà trong máu lại lắm chất độc. Chữa theo cách tự nhiên của tạo hóa, làm cho máu lại tươi tốt và bổ như trước. Không cần gì phải thuốc chế khó khăn cả.

Tạo Hoá đã sinh ra để cho nhân loại dùng để các thuốc hay, để tìm bổ máu đó ; hoặc vài thứ cỏ, hoặc vài thứ cây cỏ, các thứ cây cỏ tốt nhất phần nhiều hay mọc ở khe các núi cao Alpes. Các thầy tu ở nhà dòng Chartreuse de Durbon ở xứ Dauphiné đã học kỹ các chất bổ ở cây cỏ đó, chế ra một thứ thuốc uống rất có tiếng kêu là thuốc nước sắc là cây hiệu Chartreuse de Durbon, thuốc chế bằng các chất tổ tự nhiên, kiến hiệu một cách lạ lùng. Hàng nghìn người khỏi bệnh, đã biết là thuốc tốt.

Nếu các ngài thấy sự gì bất thường, thấy trong người nhọc mệt, nhất là vào lúc đổi mùa, đã dùng ngay thuốc Tisane des Chartreux de Durbon, chỉ độ lâu sẽ thấy máu tươi tốt chạy trong mạch làm thân thể một mới cường tráng, người được khỏe mạnh lạ lùng.

TISANE des CHARTREUX de DURBON

Việc trong nước

(Tiếp theo trang 3)

kiếm lỗ mua chăng mà trình Phủ

Trương - Duyệt, Nguyễn-Trác đã nộp tiền đấu giá năm nay đã rồi mà còn trình bị giam, bắt phải nộp tiền ra năm nữa; lại nhiều người bị bức hiếp (Như bắt con heo của Huỳnh-Bein giá đ$, mà trừ heo đấu giá cho tên ấy chỉ có 2$60 . Lê Thành bị đóng cổng bà, phải thế đồ mà lo tiền đấu giá năm nay v. v). Dân chưa dám kêu, thì may đến ngày mồng 5 tháng 9 ta, có quan tòa Liêm-phòng công quan Phủ Sơn-tịnh đến nhà lý trưởng làng An nhơn thân xét sổ sách mới biết rõ dân nghèo năm nay đã nộp đủ rồi, mà còn bắt nộp tiền năm khác. Cũng hào lý thì đấu giá năm nay, mà chưa đưa được đồng nào. (Như đại hào mục Phan-Trung đấu 57$ Trương-Ngô 2a$ Trương-Nhẫn 18$ Phan-Lưu 7a$, mà không ai nộp một xu nào). Cái ngọn xiu của mấy bác lũng, đã rõ ràng như vậy, mong quan trên xét cho chăng tài nhờ.

Bọn dân nghèo kỷ tên và điểm chỉ

BÌNH-ĐỊNH

Bắt được hợm

Tại làng Mỹ-hòa, tổng Thạch bàn, tên Cẩn thường ăn trộm. Các làng chung quanh đã bị nó những nhiều, mà chưa bắt được tang chứng.

Đến nay trời chẳng dung gian, lúc sáu giờ rưỡi chiều 7 tháng 9 ta, nó lẻn vào nhà tên Võ Vô ở bên đường quan lộ, lấy đồ và bạc khá nhiều, chưa kịp đem đi, thì tên Võ Vô đi làm vừa về gặp, bắt được quả tang. Trình làng và tổng đến khám quả có tang vật hẳn hòi, liền ngày sau giải tên Cẩn và tang vật tên huyện Phù cát. Chớ xem pháp luật xử thế nào ?

Thầy chuyệ

Tin vắn

Ông Gratien Candace nghị viên xứ Guadeloupe hăng gào nước Pháp nên lo tới việc phòng thủ các thuộc địa, nhất là Đông-dương.

Đức với Ý muốn hỷ hiệp nước hệ trọng và bất trung xâm phạm

Đức hay không xâm phạm bờ cõi của nước Ý, miễn là Ý hứa giữ thái độ hoàn toàn trung lập.

Cuộc nội chiến Tây ban nha còn kéo dài chưa biết thời nào liễu kết. Theo tin tức hằng ngày thì cả hai bên khi thắng khi bại, chưa phân ra mối gì.

Tổng thống Mỹ Roosevelt lại đọc một bài diễn văn nữa, tuyên bố rằng Mỹ không thể giữ mãi thái độ hoàn toàn độc lập. Ngài nói : « nếu thế giới bị chìm đắm trong thảm họa chiến tranh hỗn loạn thì cuộc thương mãi quốc tế sẽ tiêu diệt. Chúng ta không thể gì lành đạm trước sự phá hoại những giá trị nền văn minh... Tôi muốn nước dân chả chúng ta hiểu rằng không biết tới chiến tranh không phải là cách tránh chiến tranh... »

Pháp đã nhận Hội-nghị Bắt can thiệp rồi. Theo báo Echo de Paris, thì chính-phủ Pháp không muốn để trình các vấn đề Địa-trung-hải và nội chiến Tây-ban-nha cho Hội nghị Bắt can thiệp xem xét nữa, vì theo ý các nhà đương cuộc thì làm vậy chỉ mất ngày giờ thôi.

Theo báo *Daily Telegraph*, thì nếu Đức và Ý không chịu tham dự các cuộc đàm phán trước ấy ban Bắt can thiệp một cách mạnh, thì Pháp, Anh sẽ thi hành tại các thương nước cấp hai nước đã ký kết với chính-phủ Valence, nghĩa là bán binh khí cho chính-phủ Valence.

NHÂN-TẠO-HUYẾT

BỔ-HUYẾT-SÁT-TRÙNG

Bổ-dưỡng thần-thể — Lọc sạch máu bẩn. Làm cho khí-huyết sung-túc — Công-dụng độc biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng sài, lở, ghẻ — Giúp sự yếu, trẻ ít ăn, mạnh xác — Đàn bà có mang dùng an-thai — Ở cả đàng chồng đã ốm, mau trở lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nếu lấy 7$50

CÔ-TINH BỔ-THẬN

THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ : Di-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khí ư phát : đau lưng, mỏi mệt, mất hăng, tai ù, đầu váng, cổ họng rát, mất bình — Đêm nằm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi lôi thôi, chiêm bao mộng-mị nhiều nhiều.... Dù nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc này là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nếu lấy 5$00

Hai thứ thuốc nầy nổi tiếng khắp Đông-Pháp, người những bàn thư minh-tạ đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI ban khoa thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau :

« . . . Thuốc nầy lấy toàn tinh chất cần nước một thứ cây quí, « trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-« tây, hợp dụng cho người Annam có thể bổ khí huyết, tăng sức « khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouges đỏ máu) tươi tốt « trong mạch và sát trừ được vi-trùng lậu, giang-mai ».

Trích dịch đoạn ngài chứng nhận thuốc CÔ-TINH BỔ-THẬN :

« . . . . Thuốc nầy không có chất độc, tinh chất toàn nguyên liệu « rất quí như SÂM một cây v. v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

MỘT VIỆC ĐÁNG MỪNG

Hòa-bình le 2 Juillet 1937

Monsieur TRẦN-ĐẮC-SỬ — HANOI

Thưa Ngài, chúng tôi gặp được thuốc bổ A phiến của Ngài trong chân tôi nhiều người bổ được, có người hút vặng 2, 30 năm cũng bổ được, khi bổ người rất mạnh khỏe, đi làm như thường, ăn ngủ không hút nữa chúng tôi tỉ giết, nay nhờ ngài gởi cho mỗi chục ve hạng ba 2$00, để tôi cho những người làm việc dưới tôi bổ hút, vì hiện nay hút thuốc phiện nhiều sự khó khăn lắm.

BẠCH-VĂN-HOÀNG Tri châu HÒA-BÌNH *kính thư*

Thuốc nầy dưới quyền kiểm soát tòa thí nghiệm Đông-dương và duyệt tòa án số 47 không ai được làm giả, thuốc có 5 hạng, nặng nhẹ khác nhau VĂN MINH GIỚI YÊN HOÀN, hạng nhất 5$00, hạng nhì 3$00 hạng ba 2$00, hạng tư 1$00, hạng năm 0$50 mỗi ve, muốn thêm cho khỏe khi bổ hút đúng thêm thuốc sâm nhung sang bổ hoàng 2$00 một ve, uống 2 tuần lễ nó lọc hết máu cũ sinh máu mới, da thịt bằng hào không ai biết mình hút thuốc phiện, mà bì Pharmacie Tam-Tinh, M. TRẦN-ĐẮC-SỬ phố số điểm 73 HANOI.

Có bán ở các đại-lý M. Văn Tân phố Donner 71 Haiphòng. Lê hoàn Hưng ở Phanthiết, Hanoi. Vũ thị Trung ở Tuyhòa, M. Trần Cảnh ở Quảng-ngãi (annam) M Lê văn Khuân rue Thi nghệ 37 ở Giadinh, M. Ngô văn Thọ ở Sàmôn, M. Vinh hiệp Phát ở Longxuyên (cochinchine), M Nguyễn văn Đồng ở Pakse M. Hồ Tế ở Thakhek, Phạm thị Lộc ở Vientiane (Laos). M. Huỳnh Iry 18 cohier, Nguyễn văn Quý 67 rue pretre ở Phnompenh cần mỗi tỉnh một nhà đại-lý.

Bệnh Quý Thuốc Tiên

Nếu các ngài mắc bệnh Lậu, hay Tim-La, mới hay đã nhập cốt, hay Lậu đã Nhập-cốt, thì trong người vẫn được khỏe mạnh, chỉ khi nào thức đêm uống rượu vào trong người mệt nhọc thì sáng có ít mủ, hay nước đái vẩn đục, hay có cặn trắng, như thế là lậu nhập cốt, bệnh như thế vô tình đi lại với vợ, khi người vợ mắc phải thì không đau buốt gì, chỉ thấy ra khí hư, huyết bạch, sau các vi trùng sự nó ăn vào trong tử cung, thì hay lạnh bụng, đau bụng, đau giọc cọc (Métrite) đa thì vàng, hay nóng sốt vặt, hay nhức đầu v. v.., vì không đau buốt, vì tử cung của đàn bà số ngăn và to, vì thế không mấy người biết trường không phải bệnh lậu, như thế đã lây sinh ra làm bệnh nguy hiểm lắm. Vậy các ngài mắc các bệnh đó mà đã uống đủ các thứ thuốc, trong Nam, ngoài Bắc, rồi, bệnh vẫn không khỏi vì rất hết nọc độc. Thì nên tin dùng thuốc HOÀNG-VĂN-ÍP 47 Ninh-xá BẮC-NINH (Tonkin) nặng thế nào cũng mau khỏi và rất hết nọc độc, người không hại, không hai sinh đẻ, thực như thần, chứ bản hiệu không như mọi người nói như thần, như thánh rất lợi chỉ là tên người có bệnh, tiêu mất bệnh của, còn thuốc của bản hiệu hễ uống là khỏi, thuốc lậu 1$00 ; Tim-La 2$00 1 lọ, khi mua gửi lĩnh hóa giao ngân ; bán tại Lê Nam-Hưng Phanthiết, Quảng Lợi. Chợ Gòm Phanrý, Mai Linh 60 Avenue Paul Doumer Haiphong, các đại-lý Huế, Saigon, vân vân

DĨA BÉKA MỚI, NHÀN VÀNG

Điệu Huê, do Mme H. Richard sắp đặt vào dĩa lần thứ hai, đã có rồi.

Nhiều dĩa hay lắm, nhất là mấy dĩa đờn (đờn nguyệt một cây), cậu Tôn Ứt và cậu Song đờn.

Giá vẫn bán 2$50 thôi

Cũng đã có dĩa Béka Phùng - Hảo, nhàn vàng cùng nhiều thứ khác — Catalogue biếu không.

Đại-lý độc-quyền Mme H. Richard
59 - 87 — Rue Gia-Long — HUÉ

SỐT RÉT LÂU NGÀY RẤT CÓ HẠI ĐẾN THÂN THỂ

PHÁT - LÃNH - HOÀN ĐẠI - QUANG

Trừ khỏi bệnh sốt rét rất hay,— Phàm những chứng sốt rét có cơn, sốt rét lâu ngày, sốt rét liên miên, sốt rét ngã nước, (rét rừng) rét nhiều nóng ít, hay là rét ít nóng nhiều, hết thảy các chứng thuộc về ngược tật, hễ uống thuốc Phát-Lãnh-Hoàn Đại-Quang đều khỏi hẳn, trừ tuyệt nọc rét, không khi nào phát lại. Nhất là ở những mạn ngược, sơn lam chướng khí rất nặng, nên hay sinh ra chứng rét rừng, nếu trữ sẵn thuốc này mà phòng thân thì chẳng lo chi hết.

Mỗi lọ giá. . . . . 0$10 — 12 lọ giá. . . . . 1$00

KHẮP CÁC NƠI TRONG CÕI ĐÔNG-PHÁP ĐỀU CÓ ĐẠI LÝ

ĐẠI - QUANG DƯỢC - PHÒNG

29 — PHỐ HÀNG NGANG — HANOI — GIAY NO SỐ : 305

Tiểu-thuyết « Sự Đầu Quái Hiệp » đã ra số 7 đã biếu không. Xin nhớ đón xem.

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

https://thieulun.hopto.org

Cuộc Trung-Nhật

(Tiếp theo trang 1)

QUÂN NHẬT KÉO VÀO QUI-TUY...

Thượng-hải, 15-10. — Tại trận tuyến Bắc-bình Tuy-viễn, sáng hôm 15-10 quân Nhật vừa mới kéo vào Qui-tuy (tức Qui-hóa, thủ phủ tỉnh Tuy-viễn).

... VÀ CHIẾM NƯƠNG-TỬ-QUAN

Thượng-hải, 14-10. — Những đội quân Nhật đang kéo sang tỉnh Sơn tây do đường xe lửa Chánh-định — Thái-nguyên, vừa mới chiếm được Nương-tử-quan là một cửa ải ở bờ cõi hai tỉnh Hà bắc và Sơn-tây

NHẬT HOÀNG HẠ SẮC BÌNH CHỈ CHIẾN TRANH ?

Thượng-hải, 15-10 — Có tin rằng trong trận địa quân Nhật vừa phát hiện một bức thơ của hội «Hiệu đính hữu chí bản Nhật gửi cho các tướng sĩ Nhật ở Tàu. Thơ ấy đại khái nói ngày 4-9 Thiên hoàng sự tới nghị hội lâm thời có phát biểu lời các nói Nhật bản vì nền hòa bình quốc tế, nên lập tức đình chỉ chiến tranh, lấy thái độ trung chánh hòa hiệp đối ngoại quốc giao thiệp, thực hiện hòa bình của Đông Á.

Thơ ấy lại nói : Hiện hay tay đã đánh nhau mà chưa tuyên chiến là vì Thiên Hoàng phản đối chiến tranh.

Cuối cùng thơ ấy khuyên các quân lính trong thành với Thiên hoàng mà triệt quân ngay.

DƯ LUẬN NHẬT YÊU CẦU KẾT THÚC GẤP CUỘC CHIẾN TRANH

Thượng-hải, 15-10 — Báo giới Nhật tỏ ý hoài nghi về chánh sách dụng võ của phái quân phiệt Nhật.

Báo Đông kinh tân văn viết : Đánh nhau lâu không lợi cho Nhật mà cũng không phải là phúc cho Á đông. Nếu có thể được, thì dợi việc chiến tranh ở Thượng hải tạm yên, rồi tự Nhật bản đứng thế đoạn ngoại giao mà kết thúc cuộc chiến tranh...

Các báo khác cũng tỏ ý bất mãn về quân Nhật bị nhọc sức mà không thành công, tại bị các nước chỉ trích...

THỦ TƯỚNG NHẬT TRIỆU PHÁI TRUNG HÒA RA CHỦ TRƯƠNG VIỆC NƯỚC

Đông kinh, 15-10 — Sau khi Tổng thống Mỹ đọc bài diễn văn tỏ rõ thái độ Mỹ, thái độ bài xích Nhật của các nước có phần nhiệt liệt thêm. Nhật tuy bề ngoài vẫn ra vẻ trấn tĩnh, nhưng dân tình bên trong nổi lên phản đối dữ. Bởi thế nên Thủ tướng Konoye phải triệu phái Trung hòa ra giành vào việc nước để đẹp yên lòng phẫn khích của dân.

NHẬT DỰ BỊ ĐỐI NGA

Thượng-hải, 15-10. — Theo tin ngoại quốc thì từ ngày 10-10, quân Nhật Mãn ở giọc đường Trung đông ngày đêm xây đắp chiến hào. Mãn châu lý đã thành như mục địch của quân Nga ; quân Nhật cho là đến lúc cần phải bỏ nơi ấy. Hiện quân Nhật Mãn ở biên giới đường rất nghiêm rất gấp.

CHÁNH GIỚI LUÂN ĐÔN BẤT BÌNH VỀ VIỆC MÁY BAY NHỰT CÔNG KÍCH XE HƠI CỦA SỨ QUÁN ANH

Thượng hải, 13-10. — Nói về việc máy bay Nhật công kích 2 chiếc xe hơi của sứ quán Anh, bản thông các chánh thức của Anh nói rằng khi thấy máy bay Nhật bay tới, Trung-úy Murray ra hiệu, 2 chiếc xe đều dừng lại, mấy người trong xe lập tức leo xuống tránh vào trong đám ruộng ở đường. Có hai chiếc máy bay Nhật bay xuống thấp lối 300 thước, như thế thì phi công Nhật nhìn rõ màu cờ trên xe được, không biết sao họ còn công kích.

Chánh-giới Luân-đôn cũng tỏ ý bất bình, vì hợp cho rằng xe của sứ quán Anh đi có cho quân Nhật hay trước, như vậy mà còn xảy ra vụ này thật là quái gở, cho nên họ tin rằng nó có thể trở nên một vụ lôi thôi rất nghiêm trọng.

Báo giới Nhật cũng cho rằng việc này xảy ra thật đáng tiếc, vì đều có đàng phương pháp ngoại giao mà điều đình giải quyết được sớm, nó cũng làm cho mâu xung đột giữa Anh với Nhật thêm khẩn trương.

BIỂU TÌNH BÀI NHỰT Ở LUÂN ĐÔN

Luân-đôn, 14-10. — Chúa nhựt tới đây, đảng Lao động Anh đã tổ chức một cuộc biểu tình rất lớn tại công viên Trafalgar động phản đối «hành động dã man của Nhựt ở trên đất Tàu».

Nhiều lãnh tụ, yếu nhơn trong đảng và các liên đoàn lao động, trong số có ông Atlee, cầm đầu phe phản đối tại Thời-dân Nghị viện, sẽ đăng đàn lên án thái độ và thủ đoạn vô nhơn đạo của quân lính.

Vài chuyện lạ

Phải chăng «Cây đũa thần tiên» ?

Ba nhà bỏ sự ở Kratz (Áo) Gindert, Talhofer và Pinkert mới rồi có cho các nhà báo biết cái máy của họ đã phát minh rất tài tình, làm cho các vật bị đặt trước mặt nó; đều biến đến mất.

Không gì hơn là các nhà bỏ sự chế ra ba tia sáng khác nhau, nhưng mà khi hiệp lại, lại có đặc tính như thần tiên đó : cây cối, người các vật... cái gì cũng phải biến với nó

Trong lúc đem ra thử, các nhà bỏ sự làm cho khán giả ngồi đã lâu mà không ai thấy ai, và xung quanh hội như một vùng không trung vậy. Bơn một cây đèn sáp cháy đỏ ra, chỉ thấy có ngọn lửa lơ lửng giữa trời, không thấy cây nến

Ông già 104 tuổi không có vợ

Ông John Stadden ở miền Bampton (Anh-cát-lợi) mới đây đã ăn mừng được 104 tuổi. Thiệt quả một ông già từ nhỏ đến lớn trung thành với chủ nghĩa độc thân : không có vợ con gì cả.

Ký vậy ! hãy nghe ông nói :

« Vì muốn an nhàn, nên tôi không ưa người vợ.

« Vẫn biết các cô gái ngày nay giải phóng hung, có đều vậy mà các cô không ai nấu ăn được như mẹ tôi ».

Stadden là nhà mỹ thuật Ông vẽ tài điêu khắc, công làm ra các thứ đồ quyền, lại là tay thiện nghề về đờn violon.

Các bàn đồ khắc trên gỗ của ông hiện tại các nhà thờ Anh, Mỹ có nhiều.

Một người nếu đi du lịch thế giới chẳng cần gì vé tàu

Sir Basil Zahareff, một tay anh chị trong làng triệu phú, thế mà bấy lâu vẫn không ai biết. Nay nhờ có Robert Neumann viết về khoảng đời ông ta, mới rõ hội buôn Vickers do ông ta làm chủ, từ 1914 đến 1918, đã làm ra :

4 chiếc tàu thiết giáp, 3 chiếc tuần dương lớn, 55 chiếc thủy đỉnh, 62 chiếc phóng ngư lôi, 3 chiếc tuần dương phụ, 2328 khẩu súng đại bác, 100.000 khẩu súng cối xay, 5500 chiếc máy bay.

Lợi tức của công ty ấy lên đến 3 milliards 400 triệu quan ! mà 167 phần trăm của số đó chỉ về phần ông ta.. Số của đó nằm dấy các nhà băng. Bởi vậy Basil Zaharoff có đi du lịch chắp thế đời chơi, chả cần gì bỏ trong tài một quyển « sổ » nào !

Tư bản như thế mới là tư bản !

Nuôi heo dưới tàu

Cách nuôi heo dưới tàu ở mặt biển xung quanh Úc-châu, hiện rõ là chuyện mới. Đã có 2 người canadien mua vài chiếc tàu, rồi nuôi đến mấy trăm con heo, cho tàu từ đảo nầy đến đảo kia kiếm đồ cho nó ăn, đến chừng heo lớn lại đem bán.

Họ làm giúp vòng Úc-châu thì đã có một mớ lợi to !

Cái xứ dân có phước nhứt

Bà không nộp thuế, mà mỗi năm còn được lãnh phụ cấp, có nơi xứ nào đáp như vậy ? Có. Ở ta, mỗi lần đến mùa thuế, các bậc lý chăm lo lắm dân chúng và bành hạ đã lắm, nghe chuyện nầy, phải cho là nơi tiên cảnh.

Cảnh nầy chính là cảnh dân tỉnh Alberta (Bắc-mễ-đại — Mỹ) đấy. Mỗi năm, không phải nộp thuế gì cả, lại toàn thể dân có số hoa lợi chính phủ cấp cho 375 quan Sang sướng chưa nói gì nữa !

Bên Âu châu, có một xứ được như thế là xứ Thụy-sĩ, xứ nầy có đất công, hàng năm không nộp thuế mà còn được chia lợi.

Bên thế giới, xứ nào cũng vậy, hết có ai xin xỏ làm gì ? khi cụ giết người sẽ vô dụng, mọi người đều hết tay nhau như anh em một nhà. Cái ngày ấy ở đâu?

— BÍCH LÀ —

RCA

Máy hát VICTROLA
Máy hát COLUMBIA
Máy hát DOUGLUS

là 3 hiệu máy tốt nhất.
Xin hỏi Catalogue nơi bản hiệu

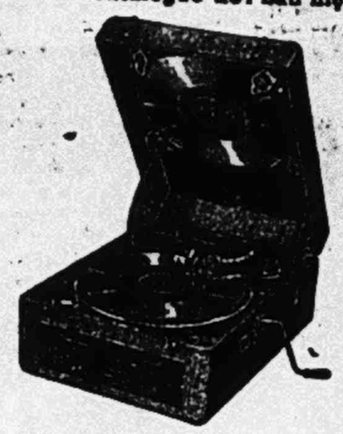

ĐẠI - LÝ :
LÊ-VĂN-TÀI
62 -.- rue Georges Guynemer -.- 82
SAIGON

Rượu - Chổi Hoa - Kỳ

Sinh-đồ, Tê-thấp, Tập-võ, Sai-gân tím-tịt, Chảy-máu đứt-tay, Cảm-hàn cảm-thử, Sổ-mũi hắt-hơi, Đau-xương đau-mình, sáng dậy đau lưng thoa điều kiến hiệu.

Muốn mua hỏi ở các nhà Đại-lý bán thuốc PHÒNG-TÍCH «CON-CHIM».

SỰ BÍ MẬT CỦA SỨC KHỎE

Bất bao nhiêu bệnh sinh ra chỉ vì máu không được trong sạch thay không đủ chất bổ.

Máu nếu có rất nhiều chất độc, chạy qua khắp cả thân thể, tất đều làm cho đau đớn, khó tiêu, đau đớn mình mẩy gân cốt, đau lưng thận, đau bàng quang, đau dạ giấy, đau tử cung đậy tủ, bệnh đau ngoài da.

Máu không đủ chất bổ, làm cho người yếu đi, thân thể không có đủ sức khỏe để giữ cho vi trùng khỏi một ngày một nhiều thêm ra, sinh ra bao nhiêu bệnh tật.

Máu thật trong sạch và có rất nhiều chất bổ, đó là sự cần nhất để làm cho ta được khỏe mạnh. Phiền nỗi ngày nay ở trên đời lắm sự vui chơi, vì vậy mà hay nhọc mệt, thiếu máu, mà trong máu lại lắm chất độc. Chữa theo cách tự nhiên của tạo hóa, làm cho máu lại tươi tốt và bổ như trước. Không cần gì phải thuốc chế khó khăn cả.

Tạo Hoá đã sinh ra để cho nhân loại dùng để các thuốc hay, để tìm bổ máu đó ; hoặc vài thứ cỏ, hoặc vài thứ cây cỏ, các thứ cây cỏ tốt nhất phần nhiều hay mọc ở khe các núi cao Alpes. Các thầy tu ở nhà dòng Chartreuse de Durbon ở xứ Dauphiné đã học kỹ các chất bổ ở cây cỏ đó, chế ra một thứ thuốc uống rất có tiếng kêu là thuốc nước sắc là cây hiệu Chartreuse de Durbon, thuốc chế bằng các chất tổ tự nhiên, kiến hiệu một cách lạ lùng. Hàng nghìn người khỏi bệnh, đã biết là thuốc tốt.

Nếu các ngài thấy sự gì bất thường, thấy trong người nhọc mệt, nhất là vào lúc đổi mùa, đã dùng ngay thuốc Tisane des Chartreux de Durbon, chỉ độ lâu sẽ thấy máu tươi tốt chạy trong mạch làm thân thể một mới cường tráng, người được khỏe mạnh lạ lùng.

TISANE des CHARTREUX de DURBON

Việc trong nước

(Tiếp theo trang 3)

kiếm lỗ mua chăng mà trình Phủ

Trương - Duyệt, Nguyễn-Trác đã nộp tiền đấu giá năm nay đã rồi mà còn trình bị giam, bắt phải nộp tiền ra năm nữa; lại nhiều người bị bức hiếp (Như bắt con heo của Huỳnh-Bein giá đ$, mà trừ heo đấu giá cho tên ấy chỉ có 2$60 . Lê Thành bị đóng cổng bà, phải thế đồ mà lo tiền đấu giá năm nay v. v). Dân chưa dám kêu, thì may đến ngày mồng 5 tháng 9 ta, có quan tòa Liêm-phòng công quan Phủ Sơn-tịnh đến nhà lý trưởng làng An nhơn thân xét sổ sách mới biết rõ dân nghèo năm nay đã nộp đủ rồi, mà còn bắt nộp tiền năm khác. Cũng hào lý thì đấu giá năm nay, mà chưa đưa được đồng nào. (Như đại hào mục Phan-Trung đấu 57$ Trương-Ngô 2a$ Trương-Nhẫn 18$ Phan-Lưu 7a$, mà không ai nộp một xu nào). Cái ngọn xiu của mấy bác lũng, đã rõ ràng như vậy, mong quan trên xét cho chăng tài nhờ.

Bọn dân nghèo kỷ tên và điểm chỉ

BÌNH-ĐỊNH

Bắt được hợm

Tại làng Mỹ-hòa, tổng Thạch bàn, tên Cẩn thường ăn trộm. Các làng chung quanh đã bị nó những nhiều, mà chưa bắt được tang chứng.

Đến nay trời chẳng dung gian, lúc sáu giờ rưỡi chiều 7 tháng 9 ta, nó lẻn vào nhà tên Võ Vô ở bên đường quan lộ, lấy đồ và bạc khá nhiều, chưa kịp đem đi, thì tên Võ Vô đi làm vừa về gặp, bắt được quả tang. Trình làng và tổng đến khám quả có tang vật hẳn hòi, liền ngày sau giải tên Cẩn và tang vật tên huyện Phù cát. Chớ xem pháp luật xử thế nào ?

Thầy chuyệ

Tin vắn

Ông Gratien Candace nghị viên xứ Guadeloupe hăng gào nước Pháp nên lo tới việc phòng thủ các thuộc địa, nhất là Đông-dương.

Đức với Ý muốn hỷ hiệp nước hệ trọng và bất trung xâm phạm

Đức hay không xâm phạm bờ cõi của nước Ý, miễn là Ý hứa giữ thái độ hoàn toàn trung lập.

Cuộc nội chiến Tây ban nha còn kéo dài chưa biết thời nào liễu kết. Theo tin tức hằng ngày thì cả hai bên khi thắng khi bại, chưa phân ra mối gì.

Tổng thống Mỹ Roosevelt lại đọc một bài diễn văn nữa, tuyên bố rằng Mỹ không thể giữ mãi thái độ hoàn toàn độc lập. Ngài nói : « nếu thế giới bị chìm đắm trong thảm họa chiến tranh hỗn loạn thì cuộc thương mãi quốc tế sẽ tiêu diệt. Chúng ta không thể gì lành đạm trước sự phá hoại những giá trị nền văn minh... Tôi muốn nước dân chả chúng ta hiểu rằng không biết tới chiến tranh không phải là cách tránh chiến tranh... »

Pháp đã nhận Hội-nghị Bắt can thiệp rồi. Theo báo Echo de Paris, thì chính-phủ Pháp không muốn để trình các vấn đề Địa-trung-hải và nội chiến Tây-ban-nha cho Hội nghị Bắt can thiệp xem xét nữa, vì theo ý các nhà đương cuộc thì làm vậy chỉ mất ngày giờ thôi.

Theo báo *Daily Telegraph*, thì nếu Đức và Ý không chịu tham dự các cuộc đàm phán trước ấy ban Bắt can thiệp một cách mạnh, thì Pháp, Anh sẽ thi hành tại các thương nước cấp hai nước đã ký kết với chính-phủ Valence, nghĩa là bán binh khí cho chính-phủ Valence.

NHÂN-TẠO-HUYẾT

BỔ-HUYẾT-SÁT-TRÙNG

Bổ-dưỡng thần-thể — Lọc sạch máu bẩn. Làm cho khí-huyết sung-túc — Công-dụng độc biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng sài, lở, ghẻ — Giúp sự yếu, trẻ ít ăn, mạnh xác — Đàn bà có mang dùng an-thai — Ở cả đàng chồng đã ốm, mau trở lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nếu lấy 7$50

CÔ-TINH BỔ-THẬN

THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ : Di-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khí ư phát : đau lưng, mỏi mệt, mất hăng, tai ù, đầu váng, cổ họng rát, mất bình — Đêm nằm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi lôi thôi, chiêm bao mộng-mị nhiều nhiều.... Dù nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc này là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nếu lấy 5$00

Hai thứ thuốc nầy nổi tiếng khắp Đông-Pháp, người những bàn thư minh-tạ đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI ban khoa thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau :

« . . . Thuốc nầy lấy toàn tinh chất cần nước một thứ cây quí, « trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-« tây, hợp dụng cho người Annam có thể bổ khí huyết, tăng sức « khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouges đỏ máu) tươi tốt « trong mạch và sát trừ được vi-trùng lậu, giang-mai ».

Trích dịch đoạn ngài chứng nhận thuốc CÔ-TINH BỔ-THẬN :

« . . . . Thuốc nầy không có chất độc, tinh chất toàn nguyên liệu « rất quí như SÂM một cây v. v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

MỘT VIỆC ĐÁNG MỪNG

Hòa-bình le 2 Juillet 1937

Monsieur TRẦN-ĐẮC-SỬ — HANOI

Thưa Ngài, chúng tôi gặp được thuốc bổ A phiến của Ngài trong chân tôi nhiều người bổ được, có người hút vặng 2, 30 năm cũng bổ được, khi bổ người rất mạnh khỏe, đi làm như thường, ăn ngủ không hút nữa chúng tôi tỉ giết, nay nhờ ngài gởi cho mỗi chục ve hạng ba 2$00, để tôi cho những người làm việc dưới tôi bổ hút, vì hiện nay hút thuốc phiện nhiều sự khó khăn lắm.

BẠCH-VĂN-HOÀNG Tri châu HÒA-BÌNH *kính thư*

Thuốc nầy dưới quyền kiểm soát tòa thí nghiệm Đông-dương và duyệt tòa án số 47 không ai được làm giả, thuốc có 5 hạng, nặng nhẹ khác nhau VĂN MINH GIỚI YÊN HOÀN, hạng nhất 5$00, hạng nhì 3$00 hạng ba 2$00, hạng tư 1$00, hạng năm 0$50 mỗi ve, muốn thêm cho khỏe khi bổ hút đúng thêm thuốc sâm nhung sang bổ hoàng 2$00 một ve, uống 2 tuần lễ nó lọc hết máu cũ sinh máu mới, da thịt bằng hào không ai biết mình hút thuốc phiện, mà bì Pharmacie Tam-Tinh, M. TRẦN-ĐẮC-SỬ phố số điểm 73 HANOI.

Có bán ở các đại-lý M. Văn Tân phố Donner 71 Haiphòng. Lê hoàn Hưng ở Phanthiết, Hanoi. Vũ thị Trung ở Tuyhòa, M. Trần Cảnh ở Quảng-ngãi (annam) M Lê văn Khuân rue Thi nghệ 37 ở Giadinh, M. Ngô văn Thọ ở Sàmôn, M. Vinh hiệp Phát ở Longxuyên (cochinchine), M Nguyễn văn Đồng ở Pakse M. Hồ Tế ở Thakhek, Phạm thị Lộc ở Vientiane (Laos). M. Huỳnh Iry 18 cohier, Nguyễn văn Quý 67 rue pretre ở Phnompenh cần mỗi tỉnh một nhà đại-lý.

Bệnh Quý Thuốc Tiên

Nếu các ngài mắc bệnh Lậu, hay Tim-La, mới hay đã nhập cốt, hay Lậu đã Nhập-cốt, thì trong người vẫn được khỏe mạnh, chỉ khi nào thức đêm uống rượu vào trong người mệt nhọc thì sáng có ít mủ, hay nước đái vẩn đục, hay có cặn trắng, như thế là lậu nhập cốt, bệnh như thế vô tình đi lại với vợ, khi người vợ mắc phải thì không đau buốt gì, chỉ thấy ra khí hư, huyết bạch, sau các vi trùng sự nó ăn vào trong tử cung, thì hay lạnh bụng, đau bụng, đau giọc cọc (Métrite) đa thì vàng, hay nóng sốt vặt, hay nhức đầu v. v.., vì không đau buốt, vì tử cung của đàn bà số ngăn và to, vì thế không mấy người biết trường không phải bệnh lậu, như thế đã lây sinh ra làm bệnh nguy hiểm lắm. Vậy các ngài mắc các bệnh đó mà đã uống đủ các thứ thuốc, trong Nam, ngoài Bắc, rồi, bệnh vẫn không khỏi vì rất hết nọc độc. Thì nên tin dùng thuốc HOÀNG-VĂN-ÍP 47 Ninh-xá BẮC-NINH (Tonkin) nặng thế nào cũng mau khỏi và rất hết nọc độc, người không hại, không hai sinh đẻ, thực như thần, chứ bản hiệu không như mọi người nói như thần, như thánh rất lợi chỉ là tên người có bệnh, tiêu mất bệnh của, còn thuốc của bản hiệu hễ uống là khỏi, thuốc lậu 1$00 ; Tim-La 2$00 1 lọ, khi mua gửi lĩnh hóa giao ngân ; bán tại Lê Nam-Hưng Phanthiết, Quảng Lợi. Chợ Gòm Phanrý, Mai Linh 60 Avenue Paul Doumer Haiphong, các đại-lý Huế, Saigon, vân vân

DĨA BÉKA MỚI, NHÀN VÀNG

Điệu Huê, do Mme H. Richard sắp đặt vào dĩa lần thứ hai, đã có rồi.

Nhiều dĩa hay lắm, nhất là mấy dĩa đờn (đờn nguyệt một cây), cậu Tôn Ứt và cậu Song đờn.

Giá vẫn bán 2$50 thôi

Cũng đã có dĩa Béka Phùng - Hảo, nhàn vàng cùng nhiều thứ khác — Catalogue biếu không.

Đại-lý độc-quyền Mme H. Richard
59 - 87 — Rue Gia-Long — HUÉ

SỐT RÉT LÂU NGÀY RẤT CÓ HẠI ĐẾN THÂN THỂ

PHÁT - LÃNH - HOÀN ĐẠI - QUANG

Trừ khỏi bệnh sốt rét rất hay,— Phàm những chứng sốt rét có cơn, sốt rét lâu ngày, sốt rét liên miên, sốt rét ngã nước, (rét rừng) rét nhiều nóng ít, hay là rét ít nóng nhiều, hết thảy các chứng thuộc về ngược tật, hễ uống thuốc Phát-Lãnh-Hoàn Đại-Quang đều khỏi hẳn, trừ tuyệt nọc rét, không khi nào phát lại. Nhất là ở những mạn ngược, sơn lam chướng khí rất nặng, nên hay sinh ra chứng rét rừng, nếu trữ sẵn thuốc này mà phòng thân thì chẳng lo chi hết.

Mỗi lọ giá. . . . . 0$10 — 12 lọ giá. . . . . 1$00

KHẮP CÁC NƠI TRONG CÕI ĐÔNG-PHÁP ĐỀU CÓ ĐẠI LÝ

ĐẠI - QUANG DƯỢC - PHÒNG

29 — PHỐ HÀNG NGANG — HANOI — GIAY NO SỐ : 305

Tiểu-thuyết « Sự Đầu Quái Hiệp » đã ra số 7 đã biếu không. Xin nhớ đón xem.

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

https://thieulun.hopto.org